ŠTEV. 3. Poštnina plačana v gotovini. V LJUBLJANI, dne 16. januarja 1925. LETO VII.

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:
enoletno . . . . . Din 30·—
polletno . . . . . Din 15·—
četrtletno . . . . . Din 7·50
Posamezna številka . . . . . Din 1·—

Kmet pomagaj si sam, in svoje stališče v državi uravnaj si sam!

Inserati:
mali oglasi do 9 petit vrst . . . . . à Din 1·—
večji inserati od 10 petit vrst naprej . . . . . à Din 2·—
notice, izjave, posland, reklame petit vrsta . . . . à Din 3·—

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonoma“.

Svarilo!

Kakor nam sporočajo tovariši, je današnja demokratsko-radikalna nasilna bankarska banda ponižala okrajne glavarje za svoje politične agitatorje. Ker smo mi edina stranka, ki je ostro proti premeščanju uradništva, saj je to zvezano z velikanskimi stroški in ubija moralo uradništva, zahtevamo odločno, da se uradništvo, zlasti okrajni glavarji in veliki župani zadržijo v interesu naroda in domovine nepristransko. V nasprotnem slučaju bomo po volitvah vse storili, da se krivce postavi pred disciplinarno preiskavo in pred sodišče. Mi jih ne bomo premeščali, pač pa brez odškodnine spodili iz službe, ako bodo kaj zagrešili.

Za 125.000.

Bivši Radičev poslanec Lovrekovič je med drugim odkril javnosti tudi to, da je bil za zadnje volitve kupljen od Radiča za 125.000 g. dr. Novačan. Ko je bil dr. Maček, podpredsednik Radičeve stranke, vprašan, če je to resnično, je odgovoril, da je in da ni to nič posebnega, ker se tako pač povsod dela.

Slovenska javnost je to takrat prezrla, meščanski časopisi obeh strank pa ponižno molče, ker pač ne najdejo bogve kaj zanimivega na tej tržitvi. Tako pač delajo tudi sami in zato jim je neprijetno razpravljati o takih stvareh. Ne more pa tako mirno prezreti podeželski volilec, ki z svojo ubogo kroglico plačuje take račune.

Kako velik politik je bil pri zadnjih volitvah g. dr. Novačan? Borio se je posebno proti korupciji, sumničio je SKS prav po vzoru klerikalcev ali g. Županiča, slavnostno je tudi pogoreo, ali vendar je bio natlačio v svoje skrinjice par tisoč glasov. Visoko število zanj oddanih glasov sicer ni bogve kako dobro spričevalo za politično izobrazbo bivših njegovih volilcev!

Za SKS je to odkritje bivšega Radičevega poslanca dragoceno in podučno, pa tudi za vse podeželske volilce. Kajti tudi sedaj imamo polno strank, kandidatov in volilnih skrinjic, vse se ponuja kmetu, obrtniku, rokodelcu in kmečkemu delavcu kot odrešeniki, preprost človek pa ne najde razlike med poštenostjo in sleparijo in največ zato nasede prevarantom. Bogve kaj bodo pisali bodoči Lovrekovići o sedanjih naših konkurentih čez eno leto ali dve, bogve koliko jih je kupljenih in prodanih in bogve kakšne so kupnine? Kako naj loči politično nešolani volilec kleno zrno od plev, kdo naj najde že danes v dolgi rajdi ponujanih škatelj letošnje Novačane?

Podeželski volilec, ako nečeš biti varan, ako nečeš biti osramočen s takšnim kandidatom za 125.000, vrzi svojo kroglico v SKS skrinjico!

Časopisni glasovi.

Lažnjivi »Slovenec«.

»Slovenec« je spremenil svojo taktiko. Zapisali smo zadnjič, da je mižal in hotel zato misliti, da SKS ni. Zdaj je široko odprl oči in se nas je ustrašil. V torkovi številki še zmerja, ali vidi se mu, da se mu je pulfer zmočil v Beogradu, ko so kar štirji tigri ministrovali. Kri mu je šla zato precej v glavo in nas dolži — zveze z Žerjavovci. Ta je pa res dobra! Bomo pa mi rekli, da dr. Šusteršič Korošca komandira! A?!

SUROVO »JUTRO«.

»Jutro« ima zopet poedine kandidate na piki. Posebno surov je proti tov. Stanku Lenarčiču na Blokah. Razumemo čitati take stvari in tov. Lenarčiču iskreno čestitamo. S kolom je šel tudi nad Drnovška na Raki. Tudi tov. Drnovšek zasluži za to vso pohvalo. Le pridno naprej tovariši!

BEDASTI ATA »NAROD«.

Ata »Narod« pa jo po stari navadi žagajo naprej. To pot so zopet nabrali kar tristo narodnih blokašev. Pravijo, da so iz Posavja. Ti šmet, ti! Izgleda, da hodijo ata po deželi kot nekakšen predsednik naborne komisije za nacijonalni blok in zaradi špasne figure vse leti in drvi za njimi. Kdor torej še hoče v to bratovščino, naj se brž, brž prijavi! Ker ata bodo kar naenkrat prenehali z rekrutacijo in zamudniki bodo ostali na dilci.

NENARODNI »NARODNI GOSPODAR«.

»Narodni gospodar« je tudi čeden list. Piše o demokratskih sleparijah in pravi, da morajo »nacijonalisti« Kyrali et Comp. nazaj v »pravo« radikalijo, če ne, jih bo ata Pašić od brade kar vstran dal. Pravi, da smo mi kmečka stanovska stranka, oni pa poznajo samo proletarce. Ali bi jih čika Baja debelo gledal; ovaj, budala! Ali pravi dalje ta list, da jim je moralna in tehnična podpora od radikalov že zasiguran. Torej res, kar vedno trdimo: Pašić ne pozna — ovaj — nacijonalni lek in je to samo znajdba za Slovenijo. Omembe vreden je še stavek: »Kakor je dr. Pivko pošten, vendar to v politiki ne igra tako važne vloge«... Radi priznamo po tej konštataciji, da so radikalni program dobro čitali in da ga točno tolmačijo. Ovaj, — veoma dobro!

Klerikalci in slovenstvo.

Znano je, da se moč klerikalne stranke vzdržuje z samim varanjem ljudskih množič. Za volitve l. 1923 so pridigali: »Kdor je za avtonomijo brez razlike strank, naj gre z nami.« Vsi Slovenci z malo izjemo so šli za tem klicem. Ko so klerikalci imeli vso moč naroda v oblasti, pa so pozabili na avtonomijo in je niso niti zahtevali. Izgovor, da jih je bilo premalo, ne drži, ker več kot toliko ne bode klerikalcev nikoli v jugoslovanskem parlamentu. Ob priliki podpisa Markovega protokola so imeli oblast vlade v rokah, tedaj bi morali uveljaviti svojo glavno zahtevo po avtonomiji, pa te zahteve še stavili niso. Znano, je, da so klerikalci z svojim vodjem Korošcem kot podpredsednikom vlade izdali slovensko avtonomijo l. 1918. v Beogradu in s tem ustvarili centralizem, katerega danes toliko preklinjajo. Ko jim je pod obljubo vrnitve avtonomije narod zaupal, pa niso niti poskusili dobiti tega, kar so preje zapravili.

Kričanje: Vstava je kriva današnjih razmer Slovencev, je tudi samo varanje naroda, ker vstava se ne izvaja in je le na papirju. Vsa teža davka in drugih neznostnih bremen, ki jih krivično nosimo Slovenci, temelje na podlagi pooblastilnega zakona iz l. 1918, katerega so ti klerikalci sami podpisali.

Avtonomija torej več ne drži, zdaj naj jih reši slovenstvo. Kako malo ali nič se niso brigali ti ljudje za slovenstvo in Slovence, nas pouči zgodovina. Bili so časi, ko so klerikalci imeli oblast naroda v rokah v Ljubljani in Beogradu. Tedaj je bil čas in mogočnost reševati Slovence, ki so zapadli pod Italijo in Avstrijo. Ko bi bilo tedaj zastopstvo Slovencev v sposobnih rokah, bi Slovenci imeli v oblasti južno železnico na Reko. To je na morje, ki je okno v svet in bogastvo naroda. Ko so Srbi hoteli pristati na Wilsonovo črto, so klerikalni vodje zagnali hrup, da je to izdajstvo, da nočejo samo Reke, marveč tudi Trst in Gorico. To ni bila sama nesposobnost teh ljudi kot vodjev naroda, marveč brezbrižnost in zanemarjanje interesov naroda. Namreč: Ko so l. 1915 Italijani vstopili v vojsko na strani antante, so v Londonu sklenili pogodbo, takozvani »Londonski pakt«. Po tem paktu je pripadlo ozemlje Slovencev do Nanosa s Trstom in Gorico Italiji. To so morali znati ti sedanji Samoslovenci ter reševati, kar se je rešiti dalo.

Kaj smo Slovenci izgubili z notranjsko železnico Št. Peter—Reka, to čuti samo oni, kateremu so pri srcu gospodarski interesi Slovencev. Ne gre tukaj samo za par notranjskih vasi, nego za najvažnejši življenski interes vseh Slovencev, za izhod na morje. Znano je, da bo izvoz na sever za Slovence neznaten. Življenska potreba, da se gospodarsko vzdržimo, je za nas izvoz na jug in na vzhod, na morje. Danes je po nemarnosti teh vodij naroda ta naša cesta v svet italijanska; da po njej vozimo, zavisi to od dobre volje Italije, katere dobro voljo pa je treba vedno drago plačati.

Istotako je kriva nemarnost ali nesposobnost teh vodij za izgubo Koroške. Do Drave so nam Koroško ponujali brez plebiscita. Toda dr. Brejc, tedanji predsednik deželne vlade, ki je imel grad onstran Drave, se je temu uprl in s štetjem izgubil Slovenstvo do Jesenic.

Same strašne polomije za Slovenstvo beleži to vodstvo naroda, pa se še predrzne norčevati se iz naroda. Ko so pustili, da so nam porezali kot Samoslovencem življenske žile na morje, hočejo nas rezati še na Sotli, da zgubimo naš trg v južnih krajih države. Sedanja volivna agitacija s Samoslovenstvom je zopet le brezvestna igra, preračunjena na lahkovernost in nevednost širjih slojev naroda, ki odloča volitve. Znano je, da samo Slovenci ne bodo o sebi sami nič odločali, ker nas je vseh premalo. Mogoče pa bo dr. Korošec napovedal vojsko poleg Srbom tudi Italijanom in Avstriji, pod katerimi državami je ena tretjina Slovencev in pot na morje? Ne enega ne drugega ne bo, nego samo golo varanje naroda je. Ti, kmet, obrtnik in celo podeželsko ljudstvo, vedi, kaj delaš ob volitvah. Z volitvami izročaš gospodarstvo nad sabo, vidiš, da si po klerikalnih vodjih samo vezano in boš dalje. Saj ti ljudje nimajo interesa, da bi se tebi dobro godilo, da se osamosvojiš. Kako tudi? — Stranko vodijo ljudje, kateri niso in ne bodo nikdar poskusili skrbi za družino. Taki ljudje, ki nimajo lastne družine in ne znajo, kaj se pravi gospodariti, ko ne veš od kje vzeti, ne morejo biti nikdar dobri gospodarji države. In država ni nič drugega, kot ena skupna naša družina, katero moramo skupno vzdrževati.

Vsi drugi posamezniki, ki služijo klerikalni stranki, če so to kmetje, doktorji ali profesorji, delajo to, ker jim ta stranka da dobra mesta — zaslužek. Kmetje poslanci in kandidati v tej stranki pomagajo tlačiti sobrata kmeta in vse podeželsko ljudstvo zaradi sebe, ker jim to nese. Vsi ti so izdajalci lastnega stanu, priganjači za brezskrbno lahkoživo gospodo. Spametujte se eni kot drugi, dokler je čas. Vedite, da obračun pride. Politika »samoslovenstva« je klerikalna sleparija. Politika pa ni šala in ne igrača. Vprašanje politike je vprašanje kruha, zatorej mora biti politika poštena. Za zmago poštene politike pa se borimo mi kmetje, ki nosimo vsa bremena sleparske in brezvestne politike neodgovorne gospode.

Ivan Mrmolja.

Listek.

Zdražbarji.

Kmečka povest iz predvojne dobe.

Spisal Metod Dolenc. (Nadaljevanje.)

II.

Po trgatvi je bilo. Celina je vsa obkrožena od vinogradov. To leto je bila dobra letina. Vse je bilo radostno.

Tudi Baničevi so dobro pridelali. Odkar je bil nov gospodar pri hiši, je šlo vse bolje izpod rok. Delavec je bil Martin Banič vedno dober. V najboljši moški dobi, 32 let star, je bil sloke pa močne postave in njegova dlan je nekaj zalegla. Pa tudi sicer je bil postaven mož. Svetlih las, modrih oči je bil, lice mu je ogorelo, košate obrvi in lepe brke se dajale obrazu ponosen, odločen izraz.

Ko sta v nedeljo po trgatvi Banič in njegova žena šla navzdol do konca vasi — vseh hišnih številk je štela Celina ne čisto dvajset — so se sosedje zgledavali: On, Martin, tako krepak, možak in zastaven, ona — Mica, suhotna, mala ženica. Ali na lepem licu in v očeh se ji je znala radost; češ, vidite, ljudje božji, kako zalega gospodarja sem si poiskala...

»Kam pa, kam?« ju ogovori sosed Matija Kosem. »Ali v zidanico?«

Martin se ustavi: »Bog daj dober dan, sosed. V zidanico na Rebru gremo. Novo vino pokušat. Pridite pomagat, sosed, bo druščina večja.«

»Koga ste pa še povabili?« vpraša Kosem.

»Žabkarjevi pridejo,« odvrne Mica.

»O, pa sami opravite!« se odreže Kosem, kar okrenil se je in stopil v hišo nazaj. Martin se je spogledal z ženo, ki mu je hitela razlagati:

»Veš, nekaj mu je bil dolžan, pa sta se sporekla pri računu zaradi previsokih obresti in sedaj sta si v jezi.«

»Tako —!,« — reče Banič in se zamisli.

Šla sta nekaj časa molče drug poleg drugega. Mica je spet počela pogovor.

»Žabkar ima malo prijateljev. Večinoma so držali sosedje in vaščani z njegovo rajnko ženo. Pravijo, da jo je on spravil v grob, ker je tako grdo ravnal ž njo.«

»Kako pa ravna s sedanjo?«

»Ta je še mlada, on pa je póstaren. Menda se je ne upa udariti.«

»Kaj je tako nagle jeze?«

»Oh, pa še kako. In pa trmast. Veš, le pazi, da se vidva kaj ne sporečeta. Mi, ali prav za prav jaz sem mu dolžna in ako bi se kaj spričkali,... — Sicer pa tudi ne bi bilo lepo, ko smo si v sorodu...«

»No, tisto le ti meni prepusti,« reče precej odurno Banič svoji ženi in jo mrko pogleda. »Ali je v sorodu ali ne, to je postranska stvar. Za dolg bom pa že gledal, da me ne ukani možakar!«

Mica je bila pomirjena, misleč si, glej ga, ta mu bo kos, ako bi Žabkar kaj sitnaril.

Med tem pogovorom pride jima nasproti »teta Medvedka«. Bili niso nič v sorodu, ali Medvedka je stanovala na Osredku, pol ure od Celine, in je bila v vsaki hiši Celine priljubljena. Vedela je vedno vse novice iz treh farâ.

»Lep par, Mica,« pravi Medvedka, »Bog daj srečo!«

»Bog daj, res!« pravi Mica in mož ponovi pozdrav.

Medvedka se postavi pred njiju, kakor bi hotela ostati ves popoldan na tem mestu.

»No, in kako ste pa napravili zaradi grunta in otrok?«

Mica Baničeva se je zganila. Ne, da bi hotela sama kaj prikrivati pred teto Medvedko. Ali zbala se je, da ne bo vprašanje možu po volji. Martin je nabral čelo v gube, pogledal ženo in potem še Medvedko. Nastal je mučen molk. Pa Medvedka se ni dala kar tako odpraviti. Na pol smejé, na pol očitaje reče:

»Kaj pa tako molčita? Saj sem zvedela! Vsak je na pol grunta prepisan! Ali kako bo pa za otroke? Tisto bi rala vedela.«

Še ni končala zadnjih besed, ji reče Martin zadirljivo: »Kaj pa vam to mar?! — Aló, Micka, pojva —!«

Martin je ženo prijel za roko in jo siloma odtrgal od Medvedke. Žena se je prestrašila in se nekako branila slediti možu, rekoč, naj vendar ne dirja naprej. Ali mož je ne izpusti.

Medvedka je to precej opazila, ali storila je, kakor da ne bi videla.

»Boš pa Micka drugič povedala. Za danes pa z Bogom. Vsaj se kmalu vidive!« je hitro zaklicala, pa izginila za vogalom bližnje hiše. —

»I, kakšen pa si! Kar roko bi mi odtrgal,« reče boječe žena možu.

»Kaj si hotela — Medvedki razlagati vse od kraja? Kaj jo pa to briga?« pravi Martin ali z glasom, ki je kazal, da mu je skoraj žal svojega obnašanja.

»Kaj bi ji razlagala... Kar smo naredili, smo naredili! Drugi ljudje tudi vedó v tem!«

»Vsega še nismo naredili! Tisto veš, da sem si izgovarjal, da pridejo otroci za menoj...« Te besede je izrekel Martin naglo, a s povdarkom.

»Kako?! Martin! Za teboj naj pridejo moji otroci? Kaj pa misliš?!« vpraša Mica vsa osupla, skoraj preplašena. Mož gre kar dalje. Žena obstoji. Z ruto, ki jo je nosila v roci, si mora otreti pot, ki ji je stopil na čelo. Martin se ozre. Bilo je, kakor bi še sam premišljal, katere strune naj ubere, da pride... do cilja. (Dalje prih.)

Narodni blok ne obstoja.

Po deželi hodijo dobro plačani agitatorji ter agitirajo naravnost nasilno za narodni blok, ozir. za radikale in demokrate. Vsakemu, ki jih hoče poslušati, pripoveduje, da bo narodni blok največja stranka v državi in kdor ne bo volil blok, ne sme priča-

Vprašajte klerikalce, kdaj dobimo avtonomijo!

kovati pomoči od države. Drugi zopet pripovedujejo, da je vsak, ki ne voli narodni blok, protidržaven in da se ga bo vsled tega preganjalo. Onim, ki jih nočejo poslušati, grozijo z vsemi sredstvi itd., itd. Demokratsko in radikalno, od bank vzdrževano časopisje prinaša dan za dnevom neresnična poročila, da so vse stranke, ki ne gredo z Nar. blokom v razpadu in le radikali in demokrati povsod prekrasno napredujejo. V resnici je pa stvar čisto drugačna. Na Hrvaškem so Radićevci Pribičevića in Žerjava prav dobro potegnili za nos in jih vlekli tako dolgo, da so vložili Radićevci skoraj povsod svoje liste. Blokaško časopisje je prinašalo dolga poročila o razpadu Radićeve stranke in nazadnje se je izkazalo, da jih Radićevci in takoimenovani desidenti prav pošteno vlečejo, kajti kakor hitro so bile vložene liste, ni bilo ne duha ne sluha o kakem sporu v Radičevi stranki. Kot kazen za to je prišla »Obznana«, katero so odlašali, dokler si niso bili na čistem, kaj je z Radićevo stranko.

Isto velja za Davidovićevo stranko in isto zlasti za zemljoradnike in s tem tudi za našo stranko. Resnica pa je, da gredo vse stranke strnjene in enotne v volilni boj ter da bodo imele vse boljše uspehe, kakor pri zadnjih volitvah, zlasti zemljoradniki bodo povsod v celi državi zelo napredovali, tako, da bodo ena najmočnejših strank v državi. **V razpadu pa je narodni blok.** V prvi vrsti so demokrati radikale tako potegnili, da ne bodo imeli radikali niti enega mandata, ker so demokrati kratkomalo zasedli vsa najboljša mesta, postavili svoje nosilce list in drugo so milostno prepustili radikalom in slavnemu Drofeniku en majhen kotiček, kjer se še segreti ne more. Vsled tega so seveda radikali strašno ogorčeni in nočejo voliti »narodni blok«. Po večini se bodo volitev vzdržali, deloma bodo pa volili druge stranke. Na Štajerskem so se radikali pod vodstvom dr. Ravnika popolnoma odcepili od narodnega bloka in ne priznavajo dr. Plvka kot nosilca liste, temveč imajo svojo listo. Njihov list v Mariboru zmerja demokrate s takimi priimki, kakor jih še klerikalci niso nikdar rabili. V Ljubljani se je odcepil od narodnega bloka dr. Ravnihar z večino najuglednejših radikalov ter nastopi s samostojno listo proti narodnemu bloku. Gotovo bo dosegel v Ljubljani lep uspeh, ker se vsi radikali razven naivnega dr. Županiča pridružijo njemu. Iz njegovega glasila je razvidno, da so ga demokrati kratkomalo hoteli ogoljufati. V ostalih krajih se pa demokrati in radikali bolj sovražijo, kakor klerikalci in demokrati. To je torej prava slika narodnega bloka. Edino, kar jim je na razpolago, je njihovo časopisje, plačano po bankah, Trboveljski družbi in po državnem denarju, ki je pravzaprav last davkoplačevalcev. S tem časopisjem delajo javno »štimungo«, kateri marsikateri nasede, ker ne čita drugih časopisov. Ali naj kmet odda svoj glas takim strankam? Trdna in neomajna disciplina mora vladati v naših vrstah. Ne verjemite plačanim agitatorjem in plačanemu časopisju, temveč oddajte s ponosom svoj glas za SKS. Vsak kmet, ki odda svoj glas za kako drugo stranko, obsodi svoj lastni stan, ki bi moral še dolga leta vsled tega trpeti in plačevati ogromne davke, da bodo lahko živele pijavke našega naroda.

Trdna in neomajna disciplina v naših vrstah in vsi v boj za SKS!

Kako spoštujejo liberalci kmeta.

V Kamniškem okraju so vjeli demokratarji na svoj lim enega kmeta in obrtnika, ki lovita kroglice za Žerjava. V odlični demokratski družbi v Kamniku so oba njihova kandidata imenovali »trota«. Toliko velja kmet in obrtnik v tej propali stranki liberalne gospode.

Gosenice

so na našem telesu, na telesu kmeta, delavca in obrtnika. Gosenice so na telesu podeželskega ljudstva. Kakor črne gosenice ujedo na njivi repo, tako bodo nas ujedle te strašne gosenice, ako se pravočasno ne zdramimo, vstanemo in sami sebe vladamo.

Le poglej, dragi čitatelj, precej boš videl, da je to resnica: Na vladi je bila Davidović-Koroščeva klika. To spodrinila zopet Pašić-Pribičević-Žerjavova banda. Kakšen razloček smo čutili mi trpini na deželi med obema tema vladajočima partijama? Prav nobenega! Obe sta enako pritiskali na davkoplačevalca. Eno leto je poteklo, naši pridelki oziroma izdelki so v ceni padli, ker je taka carina, da ne moremo blaga v inozemstvo izvažati. Davek, posebno davek na osebno dohodnino se je pa zvišal, prvič za petsto odstotkov in nato še za sto.

Pač, nekaj smo pa vendarle videli, kar je skrbelo, da je bila zabava. Ko je Davidović-Korošec-Spahova klika prišla na vlado, takrat — — ubogo učiteljstvo, uradništvo, tako so frčali kot cigani, če žandarje zagledajo. Vse je bilo za prestaviti, od velikega župana do vaškega učitelja. Ta stvar pa denarce stane, zato so brž zemljiški davek za petkrat povišali, to je na vsako krono prejšnjega še pet celih. V svojih časopisih so pa pisali, da plača kar po 50 milijonov dinarjev naša beraška Slovenija n e u p r a v i č e n e g a davka! Kakor nas skušnja uči, bi ti ptički hoteli, da mi še 50 milijonov vrh vsega tega plačamo!

Samo par uradnikov je bilo tej kliki po volji — — o!

Nastopila je Pašič-Pribičević-Žerjavova banda: Zopet ista predstava, zopet takšen prevrat! Vse od velikega župana do vaškega učitelja, vse mora bežati, da napravi prostor vladajoči partiji!

Ali glej — čudno! Zares čudno! Istih par uradnikov, kot prvi skupini, je pa tudi tej vladi všeč! Všeč klerikalcem — všeč liberalcem! — Ali ni to čudno? — Samo tisti so obema všeč, ki iz nas davke cuzajo!! Obema partijama so enako všeč — davčni uradniki! Ne Korošcu, ne Žerjavu ni prišlo na misel, da bi gospode uradnike a la gg. dr. Šavnika ali Lavriča pregnali doli kam v Macedonijo, da bi tam pokazala, kaj znata in zmoreta narediti. O ne! Ker obe partiji sta enaki za podeželsko ljudstvo! Obe partiji nas rabita samo, da plačamo! Jim damo svoje volilne kroglice, več nimamo govoriti — molčimo naj!

Vprašamo te, ali ni to, kar je tu pisanega, gola resnica? Zato, prijatelj-trpin, te vprašamo, boš li res tako nespameten, da boš tudi to pot oddal svoj glas tem črnim gosenicam, katere enako ujedajo tvoje gospodarstvo, katere tvojo srčno kri kot pijavke pijo? Resnica je, da ko gosenice repo povsem ujedo, morajo koncem koncev same od gladu poginiti, kar se bo zgodilo tudi s temi, ki danes delovno ljudstvo uničujejo! Tudi sami bodo poginili, če mi enkrat ne bomo nič imeli.

Zato vam kličemo, vsi tovariši z dežele, strnimo se in volimo vsaj enkrat naše ljudi, našo stanovsko listo, našo SKS! Kadar bomo to storili, si bomo lahko sami gospodarili. Gosenice pa zatrimo s tem, da jim ne damo v politično hrano naših kroglic. Naše kroglice naj pridejo vse v eno skrinjico, v skrinjico SKS! — Notranjski kmet.

Še o klerikalcih in uradništvu.

Že večkrat smo poudarjali, da smo proti vsakemu preganjanju uradništva, bodisi s te ali druge strani. Vsak uradnik je dolžan delati na korist države, na korist ljudstva. Ima za to predpise, postave in službeno pragmatiko, ki mu nalaga dolžnosti, ali mu daje tudi neke pravice. Kedor ne dela v tem smislu, pride v disciplinarno preiskavo ter je odgovoren po zakonu za svoja dejanja.

Razne stranke si hočejo zasužnjiti uradništvo, hočejo da deluje v uradih le njihovim pristašem v prilog in kdor ne piska v njihov rog — pa romaj iz kraja v kraj ali pa v penzijo, vzlic temu, da si še sposoben za delo. Večkrat te seveda tudi kar brzojavno odpuste iz službe.

Ko so klerikalci stopili na krmilo vlade v Beogradu (štirje tigri kot ministri) smo pričakovali, da se bodo vsaj oni vpoštenili. Kaj še? Divjali so še več, kot poprejšnje stranke na vladi. Mnogo slučajev njihove strankarske zagrizenosti smo že navedli — še jih imamo mnogo v košu; za danes pa še le en kričeči slučaj in sicer radi tega, ker se »Slovenec« jezi radi penzijoniranja enega klerikalnih koritarjev pri agrarni direkciji. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Mi tudi protestiramo proti penzijoniranju mladih uradnikov, protestiramo proti razsipanju državnega — t. j. ljudskega denarja, ali protestiramo tudi proti koritarstvu, ki so ga klerikalci tako intenzivno izvajali.

Kot žrtev tigrovske strankarske politike se je moral umakniti od agrarne direkcije neoporečno nadstrankarski inspektor Šaplja in na njegovo mesto so postavili po službenih letih še mladega uradnika, ki ni imel niti pojma o agrarni reformi. Če so že hoteli odstraniti dr. Šapljo, so imeli pri agrarni direkciji, ozir. okr. agrarnih uradih dovelj starejših in izkušenih uradnikov na razpolago.

Kaj še? Klerikalci pač niso bili. In radi tega hitro drugega h koritu, če tudi nisi sposoben, samo da si naš. Hinavci! In sedaj se čudite, če Vas drugi posnemajo, in se jezite nad takimi svinjarijami — ki so pač slične Vašim.

Mi kličemo vsem: Glejte, kaj delate! Spregledujte pravočasno, kajti maščevanje bode prišlo prej ali slej!

Še enkrat vinski vzorčni sejem v Semiču.

(Dopis.)

Dopis v »Kmetijskem listu« o klerikalni slepariji v Semiču povodom vinskega sejma v Semiču l. 1924, je na tuk. klerikalni štab učinkoval naravnost katastrofalno. — Kaplan Krašna je takoj sklical sejo kmečke zveze. Potolažil vdane mu (Blagor ubogim na duhu!) češ, »Kmetijski list« bom tožil, pa bo moral vse preklicati.

Ta famozni junak se pa sedaj neusmiljeno pere v »Slovencu« z dne 6. januarja v št. 4 in sicer tako nerodno, da sam sebi trga krinko iz obraza. Tako, tako gosp. Karašna. Mi smo to ravno hoteli, da javno priznate svojo skrahirano strankarsko politiko in farbarijo. Svetujemo, da na to pripravite i Vašega »komšijo« načelnika »Kmečke zveze«, da pojasni kot bivši načelnik kmet. podružnice Štrekljevec, kaj se je zgodilo s podporo, prejeto od bivšega deželnega odbora za napravo filtra.

Iz vsega spisa se zrcali v vsej razgaljenosti korumpirana strankarska klika.

1. **Glede prireditve:**

Ta prireditev ni imela namena pomagati nam bednim vinogradnikom, ampak privabiti čimveč interesentov, da se dosežejo čimvečji dohodki, da se izvabi pod krinko gospodarskih korporacij (Kmet. podružnici) čimveč državne podpore od kmet. ministrstva iz fonda za povzdigo kmetijstva. To vse v porabo strankarskih namenov. Ali mar ni to dvojno, trojno sleparstvo? G. Krašna trdi, da vinski sejem niso priredile kmet. podružnice, kot je bilo na lepakih in v časopisni reklami razglašeno, ampak krajevna kmečka zveza, katera se je v časopisni reklami in — iz previdnosti imenovala —. Torej slepila se je javnost, slepili interesentje. Slepila se je pa tudi oblast, ki je državno podporo naklonila. Zato ne smemo zameriti nekemu srbskemu šaljivcu, ki je tituliral našo državo: »Kraljevina Srba, Hrvata i Slepaca.«

2. **Glede vstopnine:**

Prizna g. Krašna, da znaša 9240 kron, ne pove pa tega, da je bilo samih razstavljalcev (ponudnikov 298), ki so vplačali vstopnine po 40 kron. Niso pa bili oproščeni vstopnine drugi interesentje, kupci in drugi.

3. **Glede državne podpore 20.000 kron:**

G. Krašna v svojem dopisu previdno zamolči režijske (požrtijske) stroške. Omenja le preostanek državne podpore v znesku 9316 kron od katere se je izdalo poleg trem kmet. podružnicam po 1000 kron še kat. izobraževalnemu društvu v Semiču znesek 4000 kron, ker (?) ker poleg kmečke zveze še največ deluje v prospeh kmetijstva. To pa lepo doni. — Morda z bučnimi koncerti in ponočnimi veselicami, od kojih se mladina obojega spola vrača domov v pozni noči! To si naj zapiše tudi knezoškofijski ordinarijat v svoj album, ki ščiti početje svojega podrejenega mu cerkvenega organa.

Da se je plačalo iz podpore, namenjene za povzdigo kmetijstva, za porabo društvene dvorane toliko in toliko, to avtor dopisa priznava, ker tega reči ne more, da to ni res. Res pa je, da so k zgradbi društvenega ali, kakor se iz previdnosti zamolči, orlovskega doma prispevali mnogi semiški župljani, na katere se pa pri vstopnini na vinski sejem prav nič oziralo ni.

4. **Glede stroškov:**

Gostobesedni Krašna v »Slovencu« ne more zamolčati, da se je izkazala primerna gostoljubnost došlim dostojanstvenikom in gostom ter da se jim je dalo — brezplačno — na razpolago za poskušnjo najboljšega vina in žganja. Hm, mar li hočete naj vam še povabljeni gostje poskušno plačajo? Saj ste vendarle dali to malenkost po svoji volji na račun državne podpore v znesku 1070 kron!

Konstatira g. Krašna, da nihče ni zahteval ne od krajevne kmečke zveze ne od semiške kmet. podružnice — **kolikor je njemu znano** — vpogled v račune. Torej njemu vrhovnemu poglavarju vsega društvenega življenja mora biti vse pokorno, kar leze ino gre!

Na radovednost g. Krašna, če so se zahtevali računi tudi od vinskih sejmov v Metliki in drugod, mu svetujemo, naj se obrne na prizadete kroge. Mi smo mnenja, da prireditev vinskega sejma vinarske zadruge v Metliki, ki je bil vzorno in strokovno urejen (vsa razstavljena vina so bila komisijonelno preizkušena), ni imela nikakega političnega ozadja. Isto velja o vinskem sejmu, prirejenem po vinarskem društvu pri treh farah. Namen prireditve je bil odkrito gospodarskega značaja v pomoč kmetom, vinogradnikom. Pri teh sejmih bili so gostje gostoljubno sprejeti. Požrtije na račun državne podpore ni bilo, niti se na konto državne podpore nikdo okrog vozaril ni.

Končno navaja g. Krašna gotove citate iz »Kmetijskega lista«, pretrgano. Zakaj pa ne navede dopisa dobesedno? Ni mu prav, da bi vsaj njegovi kolegi izvedeli o njegovem početju. Nam belokranjskem kmetom pa tudi ni prav, da se z javnim premoženjem kot je državna podpora, ki gre iz žepov davkoplačevalcev, tako gospodari.

Lastimo si pravico tako početje kontrolirati in krivca na odgovor staviti. Če to g. Krašni ni prav, naj nas toži.

Kaj pomeni krogljica 8. februarja!?

Kroglica v prvo škatlo pomeni, da odobravaš vse dosedanje lumparije, ki jih je zagrešila SLS s svojimi 21 poslanci nad nami. Pomeni, da se strinjaš s tem, da so te osleparili za obljube iz leta 1923., ko so ti obljubili avtonomijo, znižanje davkov, agrarno reformo, fante iz Macedonije, in znižanje draginje. Pomeni, da si zadovoljen, da moraš plačevati tolike davke, ki jih je dala ona vlada, ki so jo klerikalci postavili na krmilo. Pomeni, da si zadovoljen, da nimajo kmetski pridelki nobene cene in da moraš vse drago plačevati, kar rabiš. Ker so to storili predlanskim izvoljeni klerikalni poslanci ali pa pomagali zagrešiti, jih 8. februarja ne bo volil noben slovenski kmet, ne obrtnik, ne delavec, ker bi sicer to pomenilo, da je vse prav, kar so naredili in ker bi klerikalci, če bi bili izvoljeni, nas še huje mesarili. Zato mora biti prva škatla popolnoma prazna na Kranjskem in na Štajerskem.

Razne politične vesti.

BOJ KLERIKALIZMU!

Dne 18. marca je poverilo naše ljudstvo skoraj vse mandate v narodni skupščini klerikalni stranki. Z neverjetnimi obljubami so premamili volilce in ljudstvo je pričakovalo boljših časov. Toda prevara je bila bridka! 21 tigrov se je vsedlo v Beograd in njihovi volilci so zastonj čakali obljubljenega blagoslova. Mesto tega je prišlo v naš stan prokletstvo tigrovske vlade, dobili smo povišani davek, povišane takse, višje cene pri industrijskih izdelkih, n. pr. čevljih, obleki itd., itd. Na naši vasi je prvikrat zapel boben, ko je sedelo v Beogradu 21 tigrov! Ali naj takim ljudem še zaupamo? Proti takemu sleparstvu se mora vzdigniti ves kmetski stan ter iti v boj za staro pravdo, ki jo vodi SKS.

KDO JE TOV. LENARČIČ?

Tov. Lenarčič je že drugič soglasno izvoljen za župana na Blokah. Volili so ga razun naših tudi demokrati in klerikalci, kar pač jasno dokazuje, da je mož na mestu. Prav tako je bil soglasno izvoljen za načelnika obrtniškega gremija, v okrajni cestni odbor ter za načelnika kmetske posojilnice na Blokah, ki je bila na njegovo inicijativo ustanovljena. »Jutrovi« demokratarji kar pihajo od jeze, ker se tov. Lenarčič, katerega visoko spoštuje ves okraj, ni pustil od demokratarjev podkupiti!

STRAH PRED KMETSKO ORGANIZACIJO.

Liberalni kandidat, trgovec Zebal je na sestanku v Štepanji vasi na vprašanje, če naj vsi, ki se ne strinjajo z nasilnimi metodami vlade, volijo SKS, odgovoril tako-le: Predvsem mora vsak liberalec posvetiti vse pažnjo agitaciji med SKS za »Narodni blok«. Če pristaši SKS nočejo voliti liberalnega narodnega bloka, potem naj se vpliva nanje, da ostanejo doma, če pa na vsak način hočejo voliti, pa naj raje volijo klerikalce kakor SKS, ker bodo drugače kmetom preveč peruti zrastle. — K tem Zebalevim otrobom nimamo drugega pristaviti kakor: Kmetje, razmišljajte, zakaj se bankarska gospoda tako zelo boji naše stanovske organizacije?

»SLOVENEC«, »JUTRO«, »DOMOLJUB« IN »DOMOVINA«

v vsaki številki trdijo, da je Pucelj že pokopan, da je SKS umrla itd. Od kedaj se pa ta častita družba boji tudi mrtvecev, da napenja vse možgane, kako bi tega mrtveca usmrtili? Ne bo nič gospoda! 8. februarja boste pa videli, kako bodo mrtvi in pokopani izvoljeni — na Vašo žalost in jezo.

KRAJEVNA ORG. SKS LJUBLJANA.

Kraj. org. SKS Ljubljana je na svoji seji sklenila, da v Ljubljani ne vloži kandidatne liste SKS, pač pa bo odbor sklical zadnji teden pred volitvami sestanek vseh pristašev SKS in odločil, kaj bo storil na dan volitev.

ROKE PROČ, PROČ ALI PA . . .

Bankirska liberalna gospoda, ki hoče izkoristiti vse v svojo pritikmetsko politiko, zahteva od sokolskih društev, da agitirajo in volijo Žerjava. Odločno Vam kličemo: Roke proč od »Sokola«! Če je Žerjavova družina prodala narodnost in naprednost, nam ne bo prodajala še sokolskih društev!

PRISMOJENI ATA »NAROD«

sanja, da nam bo nacijonalni blok štiri leta kruh rezal. Naj vzame ata na znanje, da nam Žerjav ne bo kruha rezal, ker ga sam pridelati ne zna!

Našim pristašem.

Nasprotniki naše stranke trosijo po plačanem časopisju lažnjive vesti, da je nastal v naši stranki razdor, da nas naši pristaši trumoma zapuščajo, da ne bo niti Pucelj izvoljen itd., itd. Vse to so najbolj ostudni volilni manevri plačanih agentov, ki hočejo priti k vladnim jaslom potom žuljavih kmetskih rok. Ne dajte se begati s takimi vestmi! Naša stvar je dobra in poštena in povsod v naših vrstah vlada največje navdušenje. Še nikdar nismo šli v volilni boj tako odločno in veselo, kakor zdaj. Zmaga mora biti naša! Povsod odločno in veselo v boj do končne zmage!

Kmet!

Pri volitvah dne 8. februarja boš s kroglico v roki odločil o svoji usodi za nadaljna leta. Kroglica, ki jo boš spustil v skrinjico, bo odločala: 1. kdo Ti bo odmerjal davke, 2. kdo Ti bo upravljal državo, 3. kdo bo izvedel reformo uprave, 4. kdo in kako bo izvedel agrarno reformo, 5. kdo Ti bo klical sinove k vojakom, 6. kdo Ti bo odločal o cenah živini, žitu in sploh Tvojim pridelkom, 7. kdo Ti bo odločal o ceni obleki, strojem in sploh industrijskim izdelkom. Ako hočeš, da bo vse to urejeno Tebi v korist, — voli kandidate SKS, ki je edina čista kmečka stranka. Ako hočeš, da Te ne bodo vsi ti zakoni tepli in da ne bodo vsi v Tvojo škodo, spusti kroglico v kmečko skrinjico.

Obrtnik!

Danes od vseh zanemarjen in pozabljen, imaš priliko, da 8. februarja oddaš svoj glas stranki, ki se je edina zanimala za Tvoj stan. Kmet in obrtnik sta ozko navezana eden na drugega, vsled česar je tvoja dolžnost, da greš v volilni boj s kmetom. Otresi se onih, ki so imeli dosedaj za Tebe polno obljub, a nič dejanj. Volitve dne 8. februarja bodo odločale o Tvoji usodi. Ako hočeš obdržati svojo neodvisnost in ako nočeš poginiti pri konkurenci z veleindustrijo, ki jo podpirajo vsi bankirji, okleni se stranke delavnega ljudstva ter oddaj svoj glas za SKS!

Kmetje! Obrtniki! Podeželsko ljudstvo!

VOLITVE

dne 8. februarja bodo odločile Vašo usodo za dolgo dobo let. Zato bodite previdni in dobro pomislite, komu bodete zaupali svojo volilno krogljico.

Kdor bo volil klerikalce, ta odobrava,

da so klerikalci po prvi Narodni vladi v Ljubljani z uredbo od 4. novembra 1918. obdržali v veljavi vse bivše avstrijske davčne zakone in davčne predpise, med temi osebno dohodnino in bivše deželne doklade, v bivši Kranjski 60%, v bivši Štajerski 70% in v bivši Koroški 75%,

nadalje odobrava,

da so vse to prenesli s pooblastilnim zakonom v Beograd in s tem zakonom vse tamkaj centralizirali. Zagrešili so s tem, da še dandanašnji Beograd pobira od Slovencev vse davke po starih avstrijskih postavah in da zato edino le Slovenci plačujemo osebno dohodnino po starem avstrijskem dohodninskem zakonu, ter da edino le Slovenci plačujemo še dandanes stare deželne doklade pod spremenjenim imenom državni pribitek.

Kdor bo volil klerikalno

prvo skrinjico, nadalje odobrava, da je prav, da so klerikalci porušili našo dobro deželno avtonomijo, naš deželni zbor in naš deželni odbor in da so vse naše bivše avtonomno deželno premoženje izročili centralizmu v Beogradu.

Kdor bo volil dr. Korošca

in njegove doktorje, profesorje in kaplane in fajmoštre, ta odobrava predlanski Markov ali zagrebški protokol in dr. Koroščevo avdijenco pri kralju, s čimur je ta stranka dosegla samoradikalno Pašićevo vlado, ki nam je bila potem dala kuluk, 30% povišala vse davke, zemljiškega celo za 500%, ki nam je naložila strašne takse in trošarine, ki nam je pokvarila zakon za zavarovanje zoper točo in nas obremenila s za kmeta, obrtnika in delavca prestrogim vojaškim zakonom.

Kdor voli klerikalce, tudi odobrava,

da je ravno ista vlada naložila davkoplačevalcem deset milijard in dve tretjini državnega proračuna, a ni dala niti fička ne uradnikom, ne vdovam in sirotam in ne invalidom, in da je za prihodnje leto klerikalna vlada pripravila in sestavila proračun v znesku

18 milijard dinarjev.

Kdor bo volil klerikalce

še sedaj, bo tudi odobril lanske obljube klerikalcev, bo priznal, da je prav, da so jih potegnili z avtonomijo, z obljubo: fante iz Macedonije v domače kraje, z znižanjem davkov, z odpravo draginje in s pravično agrarno reformo. Bo priznal, da so dobro delali, ko so imeli vse za norca, brigali pa so se za povišanja doklad duhovnikom, za nove šole po Macedoniji in drugod, za ustavitev odkupa pese in druge dobrote svojih agitatorjev. Bo odobraval, da kandidatje z lažjo in sleparstvom izvabljajoč volilne kroglice trpečemu in po boljših razmerah hrepenečemu ljudstvu.

Kdor vse to odobrava in želi, kdor noče, da bi si kmet sam gospodaril in odločeval, da bi si sam rezal kruh, kakor ga tudi sam pridela, ta naj kar voli klerikalno gospodo!

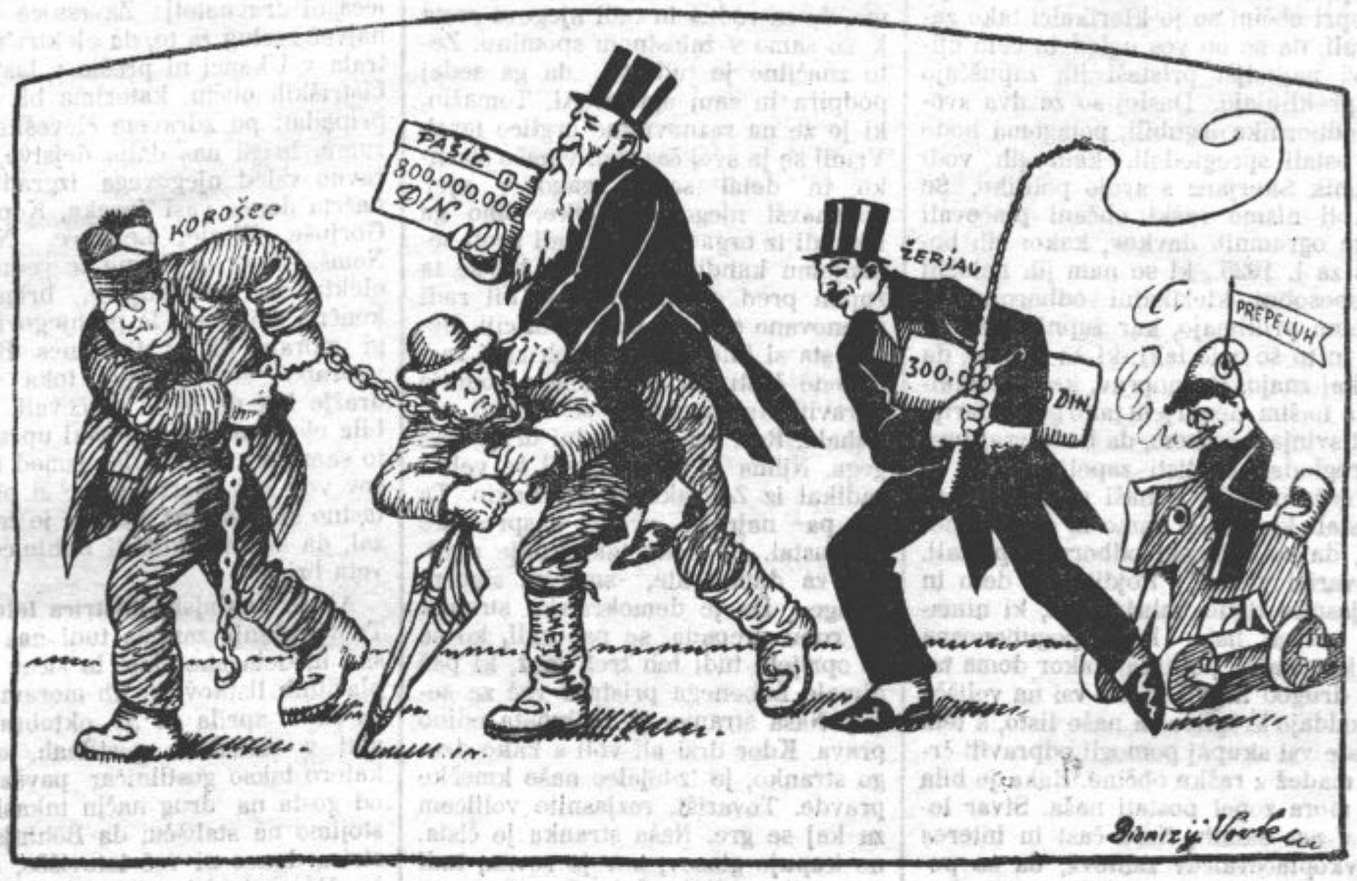

Kdor pa ne mara več gledati, kar počenjajo do danes razne gosposke stranke z našo državo in ubogim ljudstvom, kdor noče več trpeti, da bi ena stranka vodila kmeta zvezanega na verigi, druga da bi mu sedela na hrbtu, tretja da bi ga bičala in gonila v svoje banke, četrta pa lovila na pošvedrani republiki v svoje mreže, ta naj voli svojo stanovsko kmečko stranko! Kdor hoče poštenosti v javnem življenju, kdor hoče boj korupciji, kdor hoče blagor srednjih in malih, ta naj voli zemljoradniško stranko, katere del je naša **Samostojna Kmetijska Stranka.** Kdor hoče boljšo bodočnost podeželskega ljudstva, ta naj se **8. februarja** ravna po sledečem nasvetu:

Na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju je Tvoja skrinjica

Vse kroglice v to skrinjico! **6.** **V vse ostale skrinjice pa figo!**

Na Kranjskem je Tvoja škrinjica

Vse kroglice v to skrinjico! **3.** **V vse ostale skrinjice pa figo!**

Kdor bo volil demokratske radikale,

ali kakor so se za volitve hinavsko prekrstili v »nacijonalni« ali »narodni« blok, ta odobrava in podpira pred vsem isto, kar so klerikalci zagrešili. Saj je bil dr. Žerjav tajnik gospoda Korošča, ko sta delala s Pašićem izročilno pogodbo za slovenski gruntec. Tudi demokrati so klerikalce podpirali v Narodni vladi, da so vse avstrijske davčne zakone obdržali v veljavi in da so jih pozneje izročili beograjskemu centralizmu. Demokrati so pomagali klerikalcem prenašati v Beograd osebno dohodnino, bivše dež. naklade in vsa druga bremena in so bili dve leti sploh veliki prijatelji.

Kdor bo volil demokratsko-radikalno,

ta bo odobraval tudi vse klerikalne grehe prvih dveh let, kajti zagrešili so jih v skupnem zakonu.

Odrobaval pa bo v bodoče

še več, še celo ono, česar se še danes klerikalci sramujejo in britko kesajo. Če se že danes klerikalci kesajo in sramujejo Markovega ali zagrebškega protokola in avdijence pri kralju, kjer si je bil dr. Korošec za božjo voljo izprosil samoradikalno Pašićevo vlado in z njo vred vse njeno delo: kuluk, 500% povišani zemljiški davek, 30% povišane ostale davke, med temi zlasti slovenskega kmeta daveča osebna dohodnina, dalje strašna trošarina in vrtoglave takse, ki zapirajo revežem pot pritožbe in pravice in bodo zlasti zadušile malega gostilničarja na deželi,

pa se demokratski radikali

naravnost trudijo, da bi vse to v veljavi obdržali ali pa v bodoče še povečali. Če je že Korošec v svoji nerodnosti Pašiću pomagal na konja, se pa demokratski radikali, ki so svojo stranko izdali in zapustili pa šli k Velikosrbskemu Pašiću, trudijo na vse pretege, da ga ohranijo na konju in pri moči in vse, kar nam je ta vlada slabega natovorila na naša ramena.

Kdor bo volil demokratsko-radikalno gospodo

ta odobrava dr. Žerjavov zakon za pobijanje draginje, kjer se lovi uboge branjevce, obrtnike, radikalce in male trgovce, pušča pa banke, da dobivajo na posodo od Narodne banke po 6%, zaračnavajo pa po 20—30% ali celo 35% obresti.

Nadalje odobrava, kdor voli

narodni blok, centralizacijo bolniškega zavarovanja v Zagrebu, odobrava kvarenje obrtnega reda iz leta 1893., kjer se je odvzela koncesija za nizko stavbarstvo podeželskim tesarjem in zidarjem ter odobrava splošno bankarsko politiko teh ljudi, ki dovoljujejo, da so aktivni politiki, poslanci in ministri bogato plačani upravni svetniki bogatih bank in veletrgovskih podjetij, katerim so primorani se hvaležne izkazovati.

Kdor voli narodni blok.

odobrava vse preganjanje uradništva in učiteljstva, odobrava zapostavljanje Slovencev v državnih službah in v armadi ter dela na to, da bodo Pašićevi radikali z Žerjavovim priveskom »Herrenvolk«, vsi drugi pa državljani drugega reda. Kdor vse to želi ali morda celo komaj čaka, ta naj le voli demokratsko-radikalno gospodo!

Vsak kmetovalec kupi »KMETIJSKI KOLEDAR« za leto 1925!

Dopisi.

KRANJSKO.

Vel. Lašče. (Težka nesreča.) — V torek popoldne 13. januarja se je zgodila na cesti proti Mali Slevici težka nesreča, ki je zahtevala dragoceno človeško življenje. Posestnik Žitnik iz Junčega je prišel z mladin plašljivim konjem po živinozdravniškega pomočnika štiriinsedemdesetletnega Franceta Glavana. Na razpotju pod Medvejekom je pridrčal nasproti avtomobil g. Modica z Blok, česar se je konj tako ustrašil, da je prevrnil voz. Med tem, ko je voznik zadobil le lahke poškodbe, je Glavan dobil težko poškodbo na glavi ter si je zlomil tudi levo roko. Prepeljali so ga v Lašče, kjer je čez pol ure umrl. Smrt priljubljenega moža je globoko pretresla ves trg in celo okolico, kajti tako vsestransko priljubljen ni bil v našem kraju še nihče. Bil je iz svoječasne Bleiweisove šole za živinozdravniške pomočnike in tekom dolgoletne prakse si je pridobil velike skušnje. V celem sodnem okraju ga ni bilo hleva, kamor bi ne bil klican na pomoč, kjer bi ne bil v nesreči pomagal. Poleg tega je bil mož vedrega značaja, originalen Laščan, s tistim vedno svežim humorjem, ki pridobiva prijateljev in ki nikoli ne rani, pa čeprav smeši napake. Tako slabe volje ni bil nikoli, da ne bi bil razvedril vsake druščine, v katero je zašel. Zato ga je imelo vse rado, staro in mlado. Bil je nad 25 let občinski odbornik, zvest član požarne brambe od leta 1896. ter odločen pristaš SKS ter je prevzel mesto čuvarja skrinjice naše stranke za predstoječe volitve. Počivaj v miru, blaga duša!

Iz Krške vasi. Tukaj na novo ustanovljeno Prostovoljno gasilno društvo je prejelo ravno za novoletnico novo brizgalno kompletno s 300 metrov cevi. In to po naročilu iz Prage. Brizgalnica je izdelana po najnovejši konštrukciji, za kar upamo, da bo odgovarjala vsem našim zahtevam. Imenovano društvo je bilo ustanovljeno pred dvemi leti. In ker ni imelo nobene zaslombe od strani občine Cerklje, pod katero spadamo — nakazala je samo 2500 Din, kar daleč zaostaja za svoto, katero je treba šteti za brizgalnico — zato je moralo društvo računati le na lastno pest, da je doseglo svoj cilj, s prireditvami in s prosjačenjem prostovoljnih prispevkov tukaj kakor tudi v Ameriki med našimi rojaki, za kar se jim posebno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se pa tudi vsem tukajšnjim darovalcem, ki ni v njih interesu nas podpirati, kakor onim iz Brežic in drugim, ki so nam priskočili na pomoč in s tem pokazali čuteče srce do bližnjega, vzgled tistim, ki imajo obsežne svoje domove, za katerih obrambo se deluje, a se jih žal ne more vpisati v seznam darovalcev! — Še nekaj časnikarju iz Cerkelj, ki je naše gasilno društvo brez vsakega povoda vlačil po časopisih in mu jemal ugled širom domovine. Izjavljamo, da bo vseeno trava rasla, če osel riga ali pa molči. — Prostovoljno gasilno društvo Krška vas.

V **Dobrepoljah** je bil dne 7. januarja občni zbor kraj. organizacije SKS, katerega se je udeležilo krasno število zavednih članov. Politično poročilo je podal tov. Pucelj. Izvoljen je bil sledeči odbor: Janez Miklič, Videm, preds.; Ivan Brodnik, Videm, tajnik; Franc Mustar, Kompolje, blagajnik; **odborniki:** Erčulj Janez, Podgora; Prijatelj Janez, Mala vas; Škulj Ignac, Zdenska vas; Sternad Josip, Cesta; Jakše Josip, Ponikve; Erčulj Anton, Podpeč; Štenta Anton, Hočevje; Goršič Josip, Hova gora; Hočevar Jos., Zagorica; Kožar Franc, Bruhanja vas; **delegati:** Brodnik Ivan, Videm; Mustar Franc, Kompolje; Högler Josip, Podgora.

Črni graben. Kdo ne ve zgodbe o rokovnjačih. Zadnji ostanek teh hajdukov je ostal v Blagovici v osebi božjega namestnika. Temu možu ni sveta ne vera, ne cerkev, ne Bog, nič. Na prižnici razgraja kakor pijan žgajnar. Zmerja, krade čast in poštenje vsakemu, ki ni klerikalec. Odkar so volitve razpisane, je postala cerkev samo politična dvorana. Pri neki zadnji pridigi je rekel, da kmet nima drugih pravic, kot verovati v Boga, župnika in kroglico spustiti v klerikalno skrinjico. Ta mož je ustanovil Marijne device, ki so se izneverile ravno pod tem okriljem svetim obljubam. G. župnik to je čudna reklama za vas. Slabi uspehi Vašega dela. Škof je že menda rekel, da bi že davno našega župnika prestavil, toda med dobre ljudi ne paše, ker bi vse pokvaril, med slabe ga pa neče. Gotovo pa želijo vsi Blagovčani, da bi jo mož odkuril in ga tudi takoj zastonj prepeljejo kamor hoče. Svojo 75 let staro mater pusti, da gara od jutra do večera kot živina. Dne 4. januarja je pri maši s prižnice pozival fante, da punce kar v cerkvi okloftajo, ker se punce postavljajo za vrata, da jih fantje porivajo naprej. Tako ta plačani, klerikalni agitator izvršuej svoj vzvišeni poklic.

Z Rake. Pri nas se klerikalci silno boje volitev in s strahom pričakujejo dan 8. februarja, ker so prepričani, da bodo več nego polovico glasov izgubili od zadnjih volitev. Ni čuda, ker zadnjič so tako z zvijačo in sleparstvom dobili napredno Rako v svoje mreže. Zato bo pa sedaj s klerikalno bando tem hujši obračun. Z ogorčenjem se mnogi volilci obračajo od ljudskih sleparjev in pristopajo k naši stranki, ker spoznavajo, da je naš program pravi in naše delo vodi k napredku in zboljšanju kmetskega stanu. Spoznavajo, da mi nismo kričači, obljubkarji in hinavci, ampak mirni, vztrajni delavci in dobri gospodarji, ki skrbimo tudi za svoje bližnje. Že pri občini so jo klerikalci tako zafurali, da so ob ves ugled in celo njihovi najboljši pristaši jih zapuščajo in preklinjajo. Daslej so že dva svoja odbornika izgubili, polagoma bodo še ostali spregledali, kam jih vodi župnik Škerjanc s svojo politiko. Še nikoli nismo raški občani plačevali tako ogromnih davkov, kakor jih bomo za l. 1925., ki so nam jih naložili nesposobni klerikalni odborniki, ki vsemu prikimajo, kar župnik predlaga in to še celo taki, ki še štejejo, da nekaj znajo. Ravnoprav, ker klerikalci z našim denarjem tako gospodarijo kot svinja z mehom, da bodo vsaj prej spregledali še tisti zapeljanci, ki so svoječasno bili v naši stranki in so postali klerikalci samo iz častiželjnosti, da so občinski odborniki postali. Tovariši volilci! Pojdite na delo in pojasnite tistim mlačnežem, ki nimajo našega lista, kako pogubonosna je klerikalna politika, kakor doma tako drugod in naj gredo vsi na volišče in oddajo kroglico za našo listo, s tem boste vsi skupaj pomogli odpraviti črni madež z raške občine. Raka je bila in mora zopet postati naša. Stvar leži v nas samih. Naša čast in interes davkoplačevalcev zahteva, da se pobrigamo, delamo in držimo vsi skupaj, da bo naše delo kronano z zmago.

Ivanje selo. Prvo nedeljo po Novem letu smo imeli shod SKS na katerem je govoril tov. Lenarčič. Shod je bil prav dobro obiskan. Naša vasica je sicer mala, pa jako napredna. Bilo jih je nekaj klerikalcev in dva druga demokrata, katera sta govolila par besed, toda sta osramočena utihnila. Naš tov. nam je več stvari pojasnil in govoril vsem od srca. Zdaj se vedno čuje glas: »Živela kmečka stranka, živijo Matija Gubec! Zmaga mora biti naša!« Veliko zanimanje je za »Kmetijski list«! Geslo naše bodi: Kmet s kmetom, potem smo brez skrbi! Skrinjica 3. mora dobiti največ kroglic 8. februarja.

Dobrova pri Ljubljani. Tukajšnja šola je priredila 8. t. m. božičnico za revne otroke. Obdarovanih je bilo 26 otrok z obleko, nad 50 otrokom se je napravilo veselje s tem, da so dobili šolske potrebščine, vsem navzočim malim je pa božično drevesce odstopilo »svoje sladkosti«. — V ta namen so darovali iz **Kozarij** in z **Vrhovcev-Bokalcev: Mar. Črne 100, dr. E. Müller 100,** Josip Dovjak 40, Josip Pleško 30, Trobec 20, Marija Kušar 20, Mih. Pleško 40, Jak. Zalaznik 30, Frančiška Dolinar 10, Samotorčan 10, Vrhovec L. 10 in Kapus 10 Din. Iz vasi **Dobrova** so prispevali: Županstvo 100, Hranilnica in posojilnica 50, župnik P. Havptman 50, Al. Poklukar 50, Nežka Kušar 50, Adamič 40, Fr. Tomc 25, Ivan Bizjak 20, P. Novak 15, Fr. Remec 10, Mat. Kozamernik 10, Peter Oven 10, Jož. Babnik 10, Anton Podobnikar 10, Fr. Suhadolc 5, Al. Šestak 5 in Seliškar 3 Din. — Iz **Razorov, Draževnika in Komanije so darovali:** A. Planinšek 50, Jož. Novak 20, Mar. Dolinar 20, Jož. Kušar 15, J. Marinko 15, Lohak 10, Jož. Bizjak 10 Din. — V **Podsmreki** so darovali: Francka Rotar 100, Matija Remec 15, Fr. Malavašič 25, Mar. Prosen 25, Frančiška Oven 20, Mar. Kanc 20, Andr. Remec 20, M. Plevnik 10 in Anton Rotar 10 Din. — **Šujica:** Suhadolc z družino 33, Knez 20, Iv. Vrhovec 20, Glavič 10, Fr. Cluha 10, Frančiška Rozman 10, Petrovc 10, Jakob Prek 10.50, Fr. Zorc 8, Mar. Bizjan 5 in pet drugih 13.50 Din. — **Hruševo:** Grapar 15, Jan. Žerovnik 11, E. Žerovnik 5 in Fr. Pekljaj 5 Din. — **Gaberje:** Apol. Rihar 20, A. Pekljaj 20, Jur Suhadolc 10, Jože Zorc 10 Din. — V **Stranski vasi** se je nabralo: **A. Žgavc 25, Frančiška Marinko št. 4** 20, Kozamernik 10 Žerovnik 5 in Pustavrh 5 Din. V celi občini se je nabralo torej v denarju in blagu za 1546 Din. V imenu obdarovanih otrok se vsem navedenim dobrotnikom najlepše zahvaljujemo.

Raka. Kakor marsikje po deželi, tako tudi pri nas skušajo demokrati dobiti nekaj kroglic zase. Zato so postavili na kandidatno listo bivšega našega pristaša Al. Šribarja za namestnika, misleč, da s tem pridobijo bogve koliko glasov na Raki. Nam se čudno zdi, če bo kdo sploh volil zato demokrate, ker je znano še vsem, da je ta človek, ko je bil župan, hotel napraviti cesto čez Ardro mimo svojega doma in dalje v krško občino, kjer ima svoje vinograde in s tem naprtiti občini ogromne stroške, pa je zadel na odločni odpor v celi občini. Še celo posestniki iz vasi Ardro so bili večinoma vsi proti temu, da bi tako ogromne davke plačevali in cesta bi koristila le njemu in še par drugim. Zato ga je vihar ogorčenja odnesel z županskega stolčka, mislimo, da za vedno in tudi njegova cesta je še samo v žalostnem spominu. Zelo značilno je tudi to, da ga sedaj podpira in zanj agitira Al. Tomažin, ki je že na raznovrstne orglice igral. Vrinil se je svoj čas tudi v našo stranko in delal samo zgago v njej. Spoznavši njegove spletke, smo ga izkidali iz organizacije. Tudi proti sedanjemu kandidatu, ko je bil še ta župan pred dvemi leti, je bil radi imenovane ceste v hudi opoziciji. Nekoč sta si bila tako v laseh radi razžaljene časti, da sta imela s sodnijo opraviti. In danes sta se skupaj poduhala. Res, bratci, vredni drug drugega. Njima se je pridružil še veliki radikal iz Zakrakovga Iv. Fakin. Ta bi pa najrajši svoje nasprotnike pohrustal. Če bodo taki ljudje agitirali za demokrate, smo mi sigurni zmage. Da je demokratska stranka na robu prepada, se pač vidi, ko se je oprijela tudi teh treh mož, ki pač nimajo nobenega pristaša več za seboj. Naša stranka je za kmeta edino prava. Kdor drži ali voli s kako drugo stranko, je izdajalec naše kmečke pravde. Tovariši, razjasnite volilcem za kaj se gre. Naša stranka je čista, ne kupuje glasov, ker je revna, tudi ne siplje obljub. Šele če zmagamo, se bodo želje in pravice kmetove uveljavile. Zatorej danes ne moremo nič obljubiti, nego samo prosimo, delajte in delajte! Kakor si bomo 8. februarja postlali, tako bomo ležali. Naša stranka je šele sedaj očiščena vseh izdajalcev in škodljivcev, preko teh bomo šli z veseljem in podvojeno silo na delo.

Iz občine Čatež. Pri nas smo imeli shod SKS v torek, na sv. Treh kraljev dan. Shod je bil po prvi sv. maši in vzlic slabemu vremenu je bil povoljno obiskan. Tovariša govornika sta v jako lepih besedah orisala naš težki in obupni položaj, ki je vsakega poslušalca prepričal, da v takih razmerah in s takim gospodarstvom nam ni mogoče več živeti. Vsak treznomisleči se je odločil, da dne 8. februarja ne bo več zaupal stranki varanja in praznih obljub, temveč naši pošteni, edini kmetski stranki, ker le ona je sposobna rešiti naš žalostni in zavoženi kmetski stan. Pod tigrovsko vlado si nobeden ne želi več, razen Zevnika iz Čateža; on je pa tako zadovoljen s povišanimi davki in z neznosnimi taksami in drugo draginjo, da se je prišel kar zahvaljevati za tako pogubno tigrovsko gospodarstvo. No, pohvale ni ravno žel za svojo modrost, pač pa malo zasmeha in blamaže, kakor je pri njem že običaj. Pa saj mu bo gotovo z vso vnemo in požrtvovalnostjo g. Kreč popravil njegovo polomijo. Ta jo je potuhtal: komaj je minula božična spoved, že je vpeljal po vaseh spraševanje za velikonočno spoved, ali bolje rečeno za agitacijsko spoved. Zatorej, tovariši, bodite oprezni na njegovo spraševanje in izvršite 8. februarja svojo stanovsko dolžnost, da vas ne bo zopet prepozno vest pekla. Vse kmetsko ljudstvo dne 8. februarja na volišče in oddajte svoje kroglice za SKS, da bomo s tem dokazali celemu svetu, da se ne damo več komandirati od izkoriščevalcev!

Medvode. Tukaj se je vršil 6. t. m. shod SKS, ki je kljub neugodnemu vremenu nad vse pričakovanje dobro vspel. Tov. Blaž nam je med drugim podal vsega vpoštevanja vredne smernice v svrho vzgoje naše mladine. Tov. Kušar nam je na široko orisal današnji nevzdržni politični položaj. Tov. Ažman pa nas je poleg političnega podprl tudi s gospodarskim gradivom, zlasti glede zadružništva. S tem nam je jasno dokazano, da se naša SKS udejstvuje na vseh poljih naših perečih vprašanj.

BOHINJSKI KOT.

Lep kandidat. Dnevnik »Jutro« piše v eni svojih zadnjih številk: »Ali je mogoče še večjega dokaza, da prevladuje v SLS korupcijonistični duh mamonistov, kakor je samo ta, da je postavljen za kandidata g. inž. Dušan Sernec, ki je poznan kot eden **največjih korupcijonistov in izkoriščevalcev ljudskih in javnih interesov za svoje osebne koristi.**« — Pač lepo spričevalo za »zastopnika ljudstva«. Nas bi ta gospod ne zanimal preveč, ako ne bi bil postavljen za kandidata ravno v našem okraju, z drugimi besedami povedano, da zato nismo izpostavljeni nevarnosti, da bi ravno nas zastopal ta mož v skupščini. Radovedni smo, ali so s to kandidaturo soglašali tudi zaupniki SLS iz našega kota. Skoraj dvomimo nad tem, kajti preteklost tega moža, četudi je iz Štajerske doma, je znana tudi pri nas. Da je ta gospod danes mastno plačani upravni svetnik zadružne banke, nas tudi ne briga, briga pa nas Bohinjce zgodovinsko dejstvo, da si je kot svoječasni ravnatelj Završnice stekel največ zaslug za to, da električna centrala v Ukanci ni prešla v last obeh bistriških občin, katerima bi morala pripadati po zdravem človeškem razumu, briga nas dalje dejstvo, da so ravno vsled njegovega izgradbenega načrta danes vasi Jereka, Koprivnik, Gorjuše, Bitnje, Lepence, Nomenj, Nemški Rovt in Ravne še vedno brez električne razsvetljave, briga nas končno okolnost, da po njegovi zaslugi morajo plačevati danes Bohinjci vporabo električnega toka mnogo dražje kot pa jo bi plačevali, ako bi bila elektrarna v občinski upravi. Zato samo pravimo: Kdor izmed Bohinjcev voli inž. Serneca, ta si pljuje v lastno skledo! Inž. Sernec je že dokazal, da so zanj koristi Bohinjcev deveta briga.

Ali je Bohinjska Bistrica letovišče? To vprašanje zanima tudi nas kmetske in delavske sloje in sicer zaradi plačilnih listkov, ki jih moramo v času od 1. aprila do 31. oktobra plačevati v bistriških gostilnah, oziroma katero takso gostilničar pavšalira in od gosta na drug način inkasira. Mi stojimo na stališču, da Bohinjska Bistrica danes ni več letovišče, marveč kvečjemu turistovsko izhodišče. Od nekdanjih 8 hotelov obstojata danes pravzaprav samo še dva, letovičarskih stanovanj ni, saj jih še za pomnoženo stalno uradništvo in javne nameščence dobiti ni, »kopališče«, »sanica« je opuščeno, saj se tam poleti samo košnje licitirajo, pozimi pa led seka, skratka okrasek »letovišče« Bistrici danes ne pristoja več. Osem bistriških gostilen ne poseča noben tujec, a vendar plačuj domačin-trpin, kadar si okrepčila potreben, krivično takso, ker se je gotovi gospodi tako zahotelo. To krivico treba odpraviti in občinski odbor naj se pravočasno zavzame za to, da se Bistrica še pred 1. aprilom črta iz imenika letovišč.

Izredno zimo imamo letos tudi v Bohinju. Najkrasnejši dnevi. Nebo brez oblačka. Čez dan na prostem zlasti v višavah nad 1000 m nad morjem treba suknjič sleči, drugače se pošteno potiš pri delu. Sredi januarja in Bohinj še brez snega! To so redki slučaji. Gotovo ima mila zima svoje dobre strani, za Bohinj pa tudi slabe. Sneg je za Bohinj beraški gnoj. Ker ni snega, izostaja vse ono delo, ki ga je vsled lege mogoče izvršiti samo v snegu, zlasti vožnja; izostaja obenem zaslužek in denarna kriza je radi tega z vsakim dnem in splošno bolj občutljiva.

Možu poštenjaku-trpinu časten spomin! Vrste pri sv. Miklavžu so se zopet zgostile. Položili so tam k večnemu počitku **Marka Fajfarja,** p. d. Lomarja iz Nemškega Rovta, ki mu je bela žena ugasnila luč življenja v najboljši moški dobi. Prenaporno delo moža-poštenjaka je bilo vzrok preranega groba. Ohranite ga v častnem spominu! Težko prizadeti rodbini naše najiskrenejše sožalje!

Nekaj misli o naši aprovizaciji. SHS se lahko ponaša, da je z delom njenih mož od nje ustanovitve sem v marsikaterem oziru olajšala preskrbo Bohinja z najrazličnejšimi življenskimi potrebščinami, obenem pa prihranila zlasti manj premožnejšim lepe stotisoče in sicer tudi onim, ki se njenih akcij niso direktno posluževali, kajti vsled nizkih cen so bili primorani tudi trgovci zadovoljevati se z manjšim dobičkom i njim nasproti. Da zlasti tem to naše delo ni všeč in da se zato na vse mogoče načine intrigira proti nam, je samoposebi razumljivo. Ker smo pa tik pred volitvami, moramo opozoriti naše Bohinjce še na eno okolnost pri važnem aprovizacijskem vprašanju. Započela se je svoj čas akcija, da bi dobivali pasivni kraji, med katere spada tudi Bohinj, žitne pridelke in izdelke za 40% znižano prevoznino, ali po domače povedano, da bi prišel kg moke, pšenice, koruze itd. za okroglo 50 vin. cenejši v Bohinj kot pa pri polnem plačilu prevoznine. Naše vednosti je prišlo od takrat naprej v Bohinj najmanj 20 vagovnov takega blaga, za katerega se je po krivdi gotovih brezvestnih krogov moralo plačati najmanj 100.000 K več prevoznine. Najmanj toliko blaga pa bo Bohinj vsled svoje visoke pasivnosti moral še uvoziti, tako da z mirno vestjo lahko trdimo, da je Bohinju po nepotrebnem vzeta četrt milijona kron iz žepa. Krivdo na tem nosi na eni strani Gospodarska Zveza in s to v zvezi stoječe organizacije, ki so to akcijo v prid revnejšim hotele izrabiti v strankarske namene, na drugi strani pa tudi ministrstvo, ki je danes na vladi, ker bi lahko zlorabi zastavilo pot socijalnejše nego s splošnim ukinjenjem znižane prevoznine. — Iz tega sledi za Bohinjca jasno, da ne more dati svoje volilne kroglice za kandidate onih skupin, ki so ga oškodovale za težke novce. Odločitev, s kom bo šel to pot, vsaj pri teh volitvah ne bo težka.

ŠTAJERSKO.

Iz Maribora. Zanimivo je, kako so se demokratarji vrezali z svojo karikaturo, ko so kmeta naslikali na kahli. Gotovo so bili prepričani, da bodo s tem našo stranko tako osmešili, da bo večina pristašev odpadla. Odkrito povem, da sem se tudi jaz v prvem trenutku zbal. Toda, ko sem začel govoriti s kmeti, ki prihajajo od raznih strani v Maribor, sem v svoje veliko veselje zapazil, da je naš kmečki narod še zdrav, kakor je bil vedno. Kajti mesto, da bi grda demokratarska slika porazno vplivala na naše pristaše, je v njih le vzbudila jezo in ogorčenje na demokrate in spoznanje, kako zelo demokrati kmeta sovražijo in kako malo ga cenijo. Vesel sem, da sem to zapazil in danes lahko radi tega povem, da so si »Jutrovci« škodovali, a ne koristili. Torej zopet pristna cekinovska poteza! No, nam je prav in želimo demokratom še mnogo takih cekinastih potez in uspehov!

Sv. Barbara pri Mariboru. Krinka pada. — Kdor izmed nas ne pozna razkričanega klerikalnega velepriganjača Kajnika, ki nosi po zaslugi priganjaštva in častilakomnosti šarže župana, cerkv. ključarja, odbornika okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu itd. Bog in vera temu človeku kar dežuje iz ust, tako da bi si res marsikdo mislil, znabiti tudi on sam, da ga vičijo vse najlepše čednosti. Bilo bi vse v redu, toda če odgrnemo krinko njegove navidezno verske vnetosti, se nam nudi druga slika. Kakor zgoraj navedeno, je on odbornik okrajnega zastopa. Kot takšen je imel nalogo, da je kupil pri posestniku J. S. 10 prizem cestnega prodca za tukajšnje ceste. Prodajalec prodca je iz dobrohotnih ozirov do cest dal prodec po nizki ceni 5 Din za prizmo. To je Kajnik izkoristil na ta način, da je dotičnemu znesek 50 Din za vseh 10 prizem izplačal; namesto, da bi pa od njega pobotnico zahteval, jo je sam izstavil, s povišanim zneskom od 5 Din na 35 Din za vsako prizmo, torej skupaj 350 Din namesto 50 Din. Ker je to naš denar, ki ga davkoplačevalci skupaj znašamo, bi si dovolil g. Kajnika vprašati, ali je to storil v imenu sv. vere ali v imenu svojega žepa. Sedaj razumemo odkod tako visoki davki oz. okrajne doklade, odkar je okrajni zastop v klerikalnih rokah (o katerem prihajajo zadnji čas razne lumparije na dan). Zmiraj med 300 do 400%! Dobro bi bilo temu napihovalcu na prste pogledat, kako druge mu poverjene funkcije opravlja. Pripomniti se še mora, da je Kajnik igral glavno vlogo med onimi veljaki, ki so nam, ne da bi nas vprašali, iz Ljubljane za 90 kron pri kilogramu bolj drage zvonove naročili, ko bi bili isti v Mariboru stali. To je: Ukradli so nam faranom okrog stotisoč kron in to iz gotovih sebičnih razlogov. V Mariboru naročeni zvonovi bi bili za okroglo stotisoč kron cenejši. Le premnogo nas je bilo, ki tako visoko določenega zneska nismo mogli celotno izplačati, posebno siromašnejši smo to bridko občutili. Ker nismo mogli zahtev teh mogotcev do pičice izpolniti, so z župnikom na čelu sklenili, da kadar bi kateri od nas umrl, se mu ne sme zvoniti. Takšna dejanja! — Ta maloštevilna družba naših tigrov si lasti od vseh faranov kupljene zvonove! Kaj si Vi pravzaprav mislite? Zraven tega si še lastite prejšnji stari zvon, ki je tudi last nas vseh faranov; še s tem ne dovolite siromakom zvoniti. Lahko se zgodi, da bo tudi kateri izmed vas brez zvonenja pokopan! Božji mlini počasi meljejo — pa sigurno. Vprašamo Vas, **če se ta Vaša dela strinjajo z delí Gospoda**

Jezusa Kristusa. Kaj vam je bolj mar: krščanska ljubezen ali denar, na katere Vi edino verujete. Pravo vero imate samo ne jeziku, v dejanjih pa ne, vi klerikalni farizeji! Ravno takšni so vaši nazori od vas toli hvalisane avtonomije, da bi lažje brez vsakršne kontrole neom. gospodarili, z izkoriščanjem sv. vere ubogo ljudstvo sleparili in izmozgavali, da bi vam tlačanilo ter lepo molčalo, vi pa nad nami z biči vihteli, razkošno živeli ter se nam na vso grlo krohotali. Vedite, da se boste enkrat ravno s tem sami pokopali! Zapomnite si to posebno vi, g. Kajnik, ki pustite naše davke mirno v svoj žep drčati! K zaključku Vam še povemo: Ako boste pred volitvami zopet prišli k nam za vero in avtonomijo barantati, vedite, da ste s tem backe reducirali. To pot Vam hočemo posel otežkočiti ter upamo, da kar je kmečkega in kar je poštenega, bo šlo proti vam in za samostojneže!

Zdole pri Kozjem. V naši občini Zdole imamo v osebi Mihata Pustišek, občinskega tajnika, slugata, mrliškega ogleda, zraven tajnik SLS za kozjanski okraj, vnetega in zagrizenega agitatorja za klerikalne tigre. Obenem je pa tudi pismonoša za svoje sovaščane. Tako je vzel s pošte »Kmetijski list« božično številko dne 24. decembra za Sikošek na Zdolah, ta številka pa po 14 dnevih ni prispela v roke naslovljenke. Gotovo se je dopadla ta številka g. Pustišeku, da je ni izročil. Ker smo samostojneži pri njem najslabši ljudje in nas napada zahrbtno, kjerkoli more in zna, naj on pusti časopisje nasprotnih strank pri miru ter naj raje jemlje s pošte samo one lažnjive klerikalne cunje, katere spadajo v njegov kaliber laži in obrekovanja. (Op. ur. Opozarjamo na ta slučaj poštno ravnateljstvo!)

Griže. 11. t. m. je bil pri nas shod. Občinski sluga je po rani maši vabil na govor dohtarja Hoža. Zraven je bil tudi neki trgovec. Za predsednika je bil izvoljen g. Škrabar. G. Hoža, klerikalni kandidat, je govoril o samih korupcijah in okrajnih glavarjih v Srbiji in udrihal je po strankah. Same čenčarije nam je pripovedoval. Bilo nas je vsega okoli 50 iz treh strank. Kaj so nam klerikalni poslanci in ministri prinesli, ni Hoža nič povedal. Gotovo bi se klerikalci radi pohvalili, pa se nimajo s čim! No, zastonj pa le niste bili doli v Beogradu, saj ste lepe dijete in lone vlekli. Vaši ajmohtarji prenesejo, kakor se vidi. Obžalovanja vredni so vaši backi. Ko bi začeli »Kmetijski list« brati, bi se že zbrihtali.

Rogaška Slatina. Približno 40 ljudi nas je poslušalo govor tov. Puclja na nedeljskem shodu, kateri se je vršil pri Ogrisku v Rogaški Slatini. Vsi smo čutili, da bo prvi nastop voditelja kmečke misli v Sloveniji sila pospešil zdravo gibanje in razčistil splošno politično zmešnjavo. Bili smo zelo zadovoljni. Jasna in globoko zasnovana izvajanja so morali vsi odobravati in tudi najbolj zakrknjeni nasprotniki niso našli kaj, da bi mogli ugovarjati. Učinkovitost govora tega izrednega govornika nam je predočila takozvano politično delovanje vseh nasprotnikov prostega kmeta z one strani, kakor smo jih tudi sami imeli dovolj prilike spoznati. Danes smo uverjeni, da bo edino SKS zamogla zrušiti stavbo klerikalizma in voditi že tolikokrat zapeljano in ogoljufano podeželsko ljudstvo. Od nedelje sem zapuščajo kmetje in delavci v velikem številu meščanske barkce in se priključujejo naši stranki. Pozdravljeni, tovariši, med nami! Naša fronta se širi v boju proti nasilju, korupciji in hinavstvu in za pravice vsega delovnega ljudstva!

Spodnja in Gornja sv. Kungota. Danes se je vršil pri nas shod SKS. Poročal je tov. Lipovšek o političnem in gospodarskem položaju. Klerikalci nas barvajo, da je vera v nevarnosti, meščanska, advokatska, bankirska stranka pod imenom narodni blok prihaja k nam s frazo, da je narodnost v nevarnosti. Trda laž je oboje. Tretje je pravo, kar nam je povedal tov. Lipovšek, da je naše kmetsko gospodarstvo v nevarnosti, če še zanaprej pri volitvah nasedemo na limance teh meščanskih, bankirskih in advokatskih strank, kakor so klerikalna in narodni blok. Obsojamo mi kmetje Drofenika in Vošnjaka, ki sta izdala kmetsko idejo. Prepričani smo, da je SKS, koje nositelj je kmet Pucelj, prava naša stranka. Zato bomo 8. februarja oddali vsi kmetje svoje kroglice v šesto skrinjico.

Kozje. Drofenik prav pridno pošilja v Kozje vsakemu po dva izvoda »Severne straže«. Gotovo je nekoč pobral naslove iz našega tajništva v Mariboru, da tako dobro ve za nas. Dr. Cekin ima pač dosti denarja. Dopisi so ji izostali, pluniti si bodo morali v roke, da bodo kaj spacali, kakor zadnjič dopis iz Buč. Poznajo pa ljudje še Drofenika od 20. leta, kako je vsakemu vse hitro obljubil, nazadnje pa vse pozabil. Sedaj se je pomešal med dohtarje in šribarje, kajti predobro je vedel, da kmet ga noče več voliti, od Št. Jurčanov kmetov gotovo drugi ne kakor Urlep, kateri je izjavil: »Moram iti z Jožetom, ker je boter mojim otrokom.« V Kozjem tudi pri drugih nima zaslombe, kakor pri demokratih, pa še tisti si bodo premislili, preden bodo spustili kroglico v skrinjico, na kateri je on, kajti še vedo dobro, da je bil 19. leta tu na shodu in nastopal proti tistim, s katerimi se sedaj brati.

Sv. Jurij ob Pesnici. V nedeljo, dne 11. januarja se je vršil volilni shod, na katerem sta poročala tov. Šuman in Škraber. Udeležba je bila vkljub temu, da ni bil shod pravočasno razglašen, obilna. Mi smo in ostanemo zvesti kmečki ideji in obsojamo izdajalsko početje vseh, kateri so se ji izneverili iz koristolovstva in bomo vrgli kroglice v šesto skrinjico.

Šmarje pri Jelšah. Pri nas se je v nedeljo 11. t. m. vršil shod SKS pod predsedstvom tov. Taborne. Udeležba nad 300 ljudi, pripadnikov vseh strank in stanov. Posebno so se odlikovali po surovosti klerikalci, toda niso prišli na svoj račun. Tov. Pucelj jim je tako zavezal lažnjivi gobček, da so morali popolnoma omolkniti. Prepričali so se lahko, da je pripadnikom one stranke, ki je proti naši stranki delala edinole z lažjo in obrekovanjem, nemogoče z uspehom nastopiti na naših shodih. Pripomnimo, da je uslužbenec klerikalnega konzumnega društva prišel na shod z revolverjem. Upamo, da mu oblast preskrbi za to primerno nagrado, drugače ga bomo v drugič sami naučili manire. Opažamo, da je naš shod vplival tudi na klerikalce. Mnogi so začeli razmišljevati o našem programu in gibanju, treznejši pa nas že odkrito hvalijo in pozdravljajo. Tako koraka kmečka misel tudi v našem okraju k zmagi!

Razno.

Prijatelj! Priloženi poziv na volilce z sliko prilepi na vidnem mestu na hišo ali kako drevo! Naj čitajo vsi in se pouče. Štempla za takso ni treba prilepiti!

Naročajte »Kmetijski list« in pridobivajte nove naročnike!

Shodi na Štajerskem. Dne 25. januarja bo shod po rani maši v Kapeli (Ljutomer), popoldne pri Mali Nedelji, v ponedeljek, 26. januarja ob 10. uri dopoldne sestanek pri Sv. Križu (Križevci), popoldne shod na Cvenu. Na vseh shodih govori tovariš Pucelj.

Na shodu v Pijavi gorici se je zbralo za tisk. sklad s posredovanjem našega vrlega tov. Jerneja Viranta Din 53.75. Vsem darovalcem naša prisrčna zahvala.

»Narodni dnevnik« začne v ponedeljek zopet izhajati. Biti hoče neodvisen list. Želimo, da to bo, ker smo zadnje tedne zelo občutili pomanjkanje nepristranskega dnevnika. Pisanje sedanjih dnevnikov, »Slov. Naroda«, »Slovenca« in »Jutra« ni le sramotno, nego tudi do skrajnosti lažnjivo in pristransko.

Sokolsko društvo v Radovljici ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 24. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu z običajnim dnevnim redom.

»Kahelferajn« se je ustanovil v Ljubljani, v središču slovenske kulture. Za predsednika je izvoljen g. dr. Žerjav, za podpredsednika pa g. dr. Miklavž Županič. Za »kahelferajn« primerne darove sprejemata imenovana dva gospoda.

Volilni humor. — V Tuhinjski dolini so agitirali gospodje v avtomobilu, kakor se za liberalce spodobi. In zaveden možakar se jim takoj ponudi: »Če hočete, pa se pogodimo, da bomo vas volili!« »Prosim, prosim«, hiti dr. Karba ves vesel. — »Kako pa naredimo?« — In možakar se počasi odkašlja: »Vsi, prav vsi vas bomo volili« — dr. Karba napeto posluša — »če nam vsakemu kupite vsaj en avtomobil«. Karba se je vseknil.

Umor. Kolodvorski restavrater v Radgoni je v navzočnosti svojih treh nedorastlih otrok ubil svojo ženo s sekiro. Na to je skočil v Muro, da bi izvršil samomor, toda so ga rešili. Vzrok za strašno dejanje ni znan.

Smrtna nesreča. V Loki pri Žusmu sta utonila v potoku Gračnica zakonca Suhodojčan.

Na glavnem kolodvoru v Ljubljani so ulovili nevarno tatico brezposelno Heleno Krvina iz Polhovega gradca. Kaznovana je že 17krat. Predrzna je tako, da je okradla nekoč celo sodnika, ki ji je sodil. Zadnje čase se je potikala po Kranju in okolici in je zopet izvršila več tatvin.

Za jetiko umre v Jugoslaviji letno 60.000 ljudi, v Sloveniji pa nad 3000. Pri nas umre torej za jetiko vsak sedmi človek izmed vseh smrtnih slučajev.

Med ljudožrci. V severni Avstraliji je dežela Arihem. Prebivalci so menda vso posadko trgovske ladje »Daniel Dawson« pobili in požrli. Angleži so mislili, da so ljudožrstvo popolnoma zatrli, a ta slučaj nam pove, da ga niso. Pred letom je izginila ladja brez sledu in niso ničesar slišali o nji. Sedaj pa so nabiravci biserov našli na nekem splavu v zalivu Carpentaria ženo kapitana Spearea. Pravila je, da je ladjo uničil vihar, da se je pa posadka rešila na suho. Tu so jih napadli domačini, več sto po številu, in so jih ujeli. Ženo kapitanovo so privezali na kol, moške so pa vse vlekli proč. Ni videla več ne moža in tudi nobenega drugega moškega. Prepričana je, da so jih domačini vse pojedli. To prepričanje ji je utrdil poznejši dogodek; čez dva dni so ji vzeli namreč njeno majhno hčerko, so jo umorili pred njenimi očmi in so jo spekli na vročih kamnih. Kaj se je pozneje godilo, se ne spominja; grozni dogodki so jo tako potrli, da je skoraj zblaznela. Ko je divjake napadel drug rod, je porabila priliko in je ušla na splav. Križarila je na njem po zalivu in je čakala rešitve.

Nekaj lažnjivih cvetk iz klerikalne volilne brošure.

SLS IN KMETIJSKI KREDIT.

Ko je dr. Kulovec (med vojno feldkurat, po vojni pa tajnik klerikalne stranke) postal minister za kmetijstvo, je našel v ministrstvu zakonski načrt o kmetijskih kreditih, ki ga je izdelal minister Pucelj. Pa si je mislil brihtni dr. Kulovec: Če je kmet Pucelj delal zakon, da se preskrbi kmeta z državnim kreditom (posojili), morajo biti kmetje pač potrebni posojil. Ni mu pa zadostovalo samo to, da bi kot Pucljev naslednik predložil načrt skupščini, da bi tako postal zakon, temveč je hotel napraviti iz tega tudi dobiček za svojo stranko in dohodke za saniranje njenih gospodarskih organizacij.

Da bi prikril svoj pravi namen, je res poklical v Beograd zastopnike kmetijskih gospodarskih organizacij, ki so mu dali navodila, kako naj sestavi zakon o kmetijskih kreditih, ki bo najboljši za naše razmere. Pa glej čudo! Čez par tednov je zagledalo luč sveta skrpucalo, ki mu je dal g. Kulovec ime: »Zakonski načrt o osrednji kmetijski in zadružni banki«. V tem načrtu je Kulovec jasno pokazal, **da mu ne gre za to, da bi pomagal kmetu, ampak mu gre le za svojo strankarsko kaso.**

Glasom tega načrta **bi bile lastnice te državne banke in 500 milijonov dinarjev državnega denarja zadružne zveze. In sicer bi tu ne odločalo število zadrug ali število kmetov, še manj to, kdo kredit potrebuje, temveč bi odločala ona zadružna zveza, ki ima vplačanih največ deležev. Da bi to bila klerikalna zadružna zveza, so že za 20. november p. l. sklicali izredni občni zbor klerikalne zadružne zveze, na katerem so zvišali deležno glavnico na okrog 2 milijona dinarjev. Ker vse ostale jugoslovanske zadružne zveze nimajo skupaj dveh milijonov vplačanih na deleže, bi bila potemtakem klerikalna zveza in potom nje SLS absoluten gospodar državne kmetijske banke in 500 milijonov brezobrestnega državnega denarja!**

To bi se polnile klerikalne strankarske blagajne, kakor so se s Sušnikovimi voznimi listi, če bi imeli klerikalci čas uzakoniti ta načrt in oropati državo za 500 milijonov dinarjev ali za dva tisoč milijonov kron. Res velik apetit imajo klerikalci!

SLS IN POŠTNA HRANILNICA TER DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA.

Ko je bil dr. Kulovec kmetijski minister, so mu naše kmetijske gospodarske organizacije sporočile, da se ogromni milijoni našega kmetskega denarja stekajo v centralizirano poštno hranilnico in državno hipotekarno banko v Beograd, nazaj pa vsaj kmet in kmetske organizacije ne dobe ničesar, ampak dobe ta denar samo velike banke, po večini beograjske.

Ker se je pa g. dr. Kulovec pred volitvami trkal na prsi, da je za samostojno Slovenijo in da mora ostati slovenski denar doma, so ga prosili, **da naj kot minister, ki ima svoje zastopnike v teh dveh zavodih, preskrbi, da bo služil ta denar onemu, čigar je, in to je po večini naš kmet.**

Ne glede na to, **da za to ni bilo treba zakona in skupščine, ker zakon že obstoja in določa, da se mora dajati posojila iz teh dveh zavodov tudi kmetom in kmetijskim zadrugam, g. dr. Kulovec v tem oziru ni ničesar storil, pa čeprav je bil tri mesece minister in čeprav bi bilo treba za to samo usta odpreti.**

Čuli smo, da je klerikalni gospodarski organizaciji preskrbel nekaj milijonov, drugim pa nič, pa čeprav ima klerikalna že toliko denarja, da je lahko ustanovila svojo banko.

NOV ZADRUŽNI ZAKON IN SLS.

Nov zadružni zakon je pri nas potreben, kajti sedaj je v veljavi nič manj kot 7 več ali manj zastarelih zadružnih zakonov. To je potuhtal dr. Kulovec, ko je bil kmetijski minister, kakor trdi v svoji brošuri. Pa ne samo to. On trdi tudi, da so zastopniki SLS izdelali nov moderen načrt zadružnega zakona, ki bi ga on (dr. Kulovec) 20. oktobra predložil skupščini, če bi bila sklicana.

Resnica pa je sledeča: Ko je postal dr. Kulovec minister, **je našel v ministrstvu nov načrt zadružnega zakona, ki ga je sestavil pod ministrovanjem tov. Puclja tedanji načelnik Miloš Štibler.** Poleg tega je pa našel kup spreminjevalnih in dopolnjevalnih predlogov zadružnih zvez, tako, da bi ne bilo treba drugega, kakor Štiblerjev načrt dopolniti s predlogi strokovnjakov ter ga predložiti skupščini. In to so napravili klerikalni zastopniki, le da ne pred 20. oktobrom, **temveč šele 28. oktobra.** In še ta načrt, ki je bil večinoma le prepis Štiblerjevega, ni bil za predložiti skupščini, temveč se ga je moralo vrniti strokovnjakom v končno izdelavo.

To je resnica o Kulovčevem zadružnem zakonu. Žalostno res, če mora duhovnik o svojem delu tako lagati.

Napoved za dohodnino.

(Nadaljevanje.)

A. Preračunitev dohodka iz zemljišča.

Prejemki:

1. Najemnina za njive, travnike i. t. d.
2. Vrednost doma pridelane hrane za gospodarja, za ženo, za nedorasle otroke in morebitne druge pripadnike gospodarstva.
3. Izkupiček za prodano živino.
4. Izkupiček za rdazne pridelke, kakor za žito, sadje, hmelj, seno, slamo, nasteljo, mleko, maslo, jajca, kuretino.
5. Izkupiček za prodan les (stavbni les, lez za pohištvo, drva, oglje).
6. Izkupiček za vino, žganje, sadni mošt.

Izdatki:

1. Najemnina za njive, travnike i. t. d.
2. Stroški za nakup mladih prešičev, cepljenje in rezanje.
3. Stroški za morebitni nakup sena, slame, nastelje, krme.
4. Stroški za morebitni nakup drv za kuho prešičem in živini, za kurjavo sob za posle.
5. Plača in morebitna obleka za posle, delavce, drvarje.
6. Voznikom za prevoz posekanega lesa, drv itd.
7. Stroški za popravo gospodarskega orodja in gospodarskih poslopij (hovač, kolar, sedlar, tesar, mizar i. t. d.).
8. Kupljeni materijal za popravila (opeka, pesek, apno, cement, železo, les i. t. d.).
9. Stroški za nadomestitev orodja (vozovi, plug, brana, razni stroji, grablje, vile, motike, sekire, žage, kose, srpe, pile, žage, metle).
10. Stroški za nakup pijače in hrane za posle, delavce.
11. Stroški za pogozditev posekanega gozda, za snaženje in trebljenje.
12. Stroški za gozdnega in poljskega čuvaja.
13. Stroški za obdelovanje vinogradov (rigolanje, okopavanje, obrezovanje, cepljenje, gnojenje, nove trte, kolje, rafija, galica, žveplo, trganje, prešanje, poprava sodov, njih cementiranje).
14. Stroški za obdelovanje polja.
15. Poprava potov.
16. Stroški za nakup gnoja in umetnih gnojil, semena, drevesca.
17. Stroški za nakup druge živine, če je prva poginila ali bila prodana.
18. Stroški za bolniško blagajno za posle in delavce.
19. Stroški za živinozdravnika in morebitna zdravila za obolelo živino.
20. Zemljiški davek z vsemi pribitki in dokladami; bira če se plača v denarju.
21. Stroški za luč v hlevih, pri kmetijskem delu ali za posle.
22. Zavarovalnina za gospodarska poslopja ali za škodo po toči.

Vse te stroške je seve le tedaj odbiti, če jih je moral gospodar zares plačati; drugače so neodbitni.

Od vsote vseh prejemkov je odbiti vsoto izdatkov; **ostanek je vpisati na prvo stran napovedi pod črko A v razpredelek »Letni znesek«.**

Preračunitev teh dohodkov naj se shrani pa doma pri prepisu napovedi.

B. Preračunitev dohodka iz poslopij.

Prejemki:

1. Vrednost lastnega stanovanja.

Oceniti je to vrednost z onim zneskom, ki bi se dobil za stanovanje v istem kraju lahko kot letna najemščina. Pri tem je pa upoštevati samo pravo stanovanje za gospodarja in za omenjene pripadnike gospodarstva, ne pa tudi onih prostorov, ki jih rabijo posli ali ki se rabijo za kmetijstvo (hlev, skedenj i. t. d.), **prav tako tudi ne onih, ki se rabijo za obrt ali trgovino (na pr. gostilniški prostori, trgovina).**

2. Prejeta najemnina za vse v najem dane prostore (vštevši morebitni vrt pri hiši).

Izdatki:

1. Plačani hišni davek s pribitki in dokladami.
2. Morebitna gostaščina, kanalska pristojbina in tudi vodarina, kjer ima značaj javne davščine, kakor na pr. v Ljubljani.
3. Zavarovalnina proti požaru.
4. Stroški za izpraznitev greznice.
5. Amortizacija poslopja (na pr. 20% davka od hišne najemnine, brez pribitkov in doklad).
6. Obresti od dolga, ki je vknjižen morebiti na hiši in ki so se plačale v preteklem letu.
7. Razna popravila, ki jih je podrobno navesti.

Upoštevati je samo prava popravila (vzdrževalne stroške). Stroške za nabave takih predmetov, ki jih prej ni bilo, niso odbitni. Tako so na pr. stroški za popravo žlebov odbitni, ne pa za napravo žlebov, ako jih prej ni bilo.

8. Morebitni stroški za oskrbnika ali hišnika. Če ima hišnik prosto stanovanje, se to ne računi ne pri prejemkih in ne pri izdatkih.
9. Stroški za razsvetljavo veže in stopnic v hišah, kjer so najemniki.
10. Stroški za posipanje dvorišča.
11. Stroški za vrt (ako ga rabijo najemniki).
12. Članarina za društvo hišnih posestnikov.
13. Običajna novoletna darila, v kolikor se nanašajo na hišo (na pr. za nočnega čuvaja i. t. d.).
14. Stroški za dimnikarja, če jih gospodar sam plača in ne najemniki.

Vse te stroške je navesti seve le takrat, če so bili v resnici plačani.

Tudi tu je sešteti prejemke in izdatke, **ostanek pa je vpisati na prvo stran napovedi pod črko B v razpredelek »Letni znesek«.**

Račun sam naj se shrani doma pri prepisu napovedi. Glede dohodka iz poslopij se naj navede tak račun tudi **že precej prvotno na drugi strani napovedi.**

Glede **obresti od dolga** naj se navede tudi upnik, višina dolga in obrestni odstotek.

(Dalje sledi.)

ILIRSKA POSOJILNICA
r. z. z o. z.
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8
sprejema
hranilne vloge po
8% do 12%.
Jamstvo za vloge čez
Din 1,000.000·—.
POPOLNOMA VARNO NALOŽEN DENAR!

Gospodarstvo.

KLERIKALCI IN ZADRUGA »PANONIJA«.

Opozorjeni smo na »Slov. gospodarja« z dne 2. januarja, kjer so si klerikalci privoščili napad na zadrugo »Panonija«.

Zadruga je ustanovljena iz gospodarske potrebe za kmečko ljudstvo. Pri vpisovanju se nikogar ne vpraša, kateri stranki pripada, dobro došel je vsak kmet, ki pride z dobrim namenom.

Nikogar nismo izzivali. Vsekako je »Slovenski gospodar« zadrugo nesramno napadel, kakor le on zna. Zadrugo spravlja v zvezo z dr. Žerjavom in Agromerkurjem ter svari zadrugarje pred nevarnostjo. Kakšna nevarnost pa more biti za člana, ki plača 50 Din in jamči še z 150; vse to član riskira in nič več. Če je to nesreča za kmeta, da plačuje petrol zadruge po 25 K, namesto po 30, naj računa kmet sam. Ker ste nas izzvali, spominjamo vaše klerikalne zadrugarje na vaš vzor v Vetrinjski ulici! To je vaša gospodarska zadruga, ki so jo ustanovili vaši poklicni zadrugarji, na čelu Vlado Pušenjak, ki je po par letih srečno zajadrala v privatne roke!! Za danes o tem samo toliko. Tudi o vzornem predsedniku te zadruge, diki »Slovenskega gospodarja«, za danes še prizanesemo. Prvič pa, ko boste to hoteli, se k stvari povrnemo..

Klerikalci znajo, da za kmeta sami nič ne storijo, zatorej žele, da tudi drugi ne bi smeli za njega delati.

* * *

RAZGLAS O VPLAČILU TOČILNE TAKSE PO TAR. POST. 62. TAKSNE TARIFE.

Generalna direkcija posrednjih davkov, oddelek za takse, je odredila z razpisom z dne 26. novembra 1924, štev. 62.683 sledeče:

»Ker je bilo obsežno pripravljalno delo za odmero in vplačilo popolnoma nove takse po tar. post. 62. taksne tarife otežkočeno in se ni moglo pravočasno izvršiti, je bil gospod minister za finance primoran podaljševati roke za izvršitev odmere ter iz tega tudi podaljševati roke za avtomatično vplačilo takse.

Vsled podaljšanja rokov za odmero in vplačilo te takse si taksni obvezanci niso bili na jasnem, do katerega roka morajo plačati odmerjeno takso po tar. post. 62. taksne tarife.

Da se ta zadeva uredi in spravi v pravi tir, ter da je vsak obvezanec točno poučen o svojih dožnostih in ker se je od 1. januarja 1925 dalje točno držati predpisanih rokov, se vsi točilci na drobno in na debelo opozoré, da je odmerjeno takso po tar. post. taksne tarife plačati vnaprej in sicer: za prvo polovico koledarskega leta do dne 31. januarja, za drugo polovico koledarskega leta pa do dne 31. julija in da je tudi eventuelno še neplačano takso za prejšnjo dobo vplačati pri pristojnih davčnih uradih.

Odslej se ne bo mogel nihče izgovarjati, da mu ni bilo znano, kdaj je bil obvezan takso plačati.«

* * *

POZIV ŽIVINOREJCEM RADOVLJIŠKEGA OKRAJA!

Okrajna živinorejska odbora za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora potrebujeta v svrho preskrbe odborovih plemenskih postaj okrog 35 lepih plemenskih bikcev gorenjske pasme, starih okrog 3 mesece. Ti bikci morajo izhajati od zanesljivo dobrih molznic, ki nimajo telesnih napak, in od dobrih bikov. Isti morajo sesati pri kravi najmanj polnih sedem tednov, a odstavljanje od mleka se vrši polagoma do konca 12. tedna starosti. Podrobnosti vzreje teh telet so razvidne iz spodaj navedenega navodila.

Tako odbrane in pravilno odstavljene bikce, stare tri mesece, odkupujeta imenovana živinorejska odbora ter plačata do 50% nad tržno mesarsko ceno dotičnega kraja.

I. Tedaj, kadar stori komu dobra, brezhibna molznica lepega bikca in je posestnik pripravljen, vzrediti žival za živinorejski odbor po spodnjem navodilu, naj to takoj sporoči z dopisnico na »Tajništvo okrajnih živinorejskih odborov, okrajni ekonom, Radovljica«, da bodo mogli zastopniki odbora žival pravočasno ogledati in dogovoriti vse potrebno.

II. Nadalje se vabijo tisti živinorejci, ki so pripravljeni prevzeti take bikce v nadaljno rejo, da to sporočijo z dopisnico čimprej omenjenemu tajništvu v Radovljici. Pogoji za prevzem teh bikcev so v poglavitnem sledeči:

1. Polovico nakupnih stroškov za bika nosi okrajni živinorejski odbor, a drugo polovico prevzemnik. Ako doseže bik pri licencovanju vsaj 25 enot ocene, izplača odbor rejcu še 10% (odstotkov) od celotne nakupne cene, v odgovarjajoči valutni vrednosti dinarja. Pri nižjem številu enot kot 25 se rejcu ta naknadna nagrada ne prizna.

Nadalje izplača odbor rejcu, kadar bo bik star 2 in pol leta in ako bo zadovoljivih životnih oblik in dobre plemenske sposobnosti, kot naknadno nagrado 20 odstotkov od prvotnega celotnega celokupnega zneska na podlagi točasne valutne vrednosti dinarja.

2. Vsa prireja, vse druge izvanredne morebitne podpore in premije, kakor tudi skočnina, so last rejca.

3. Rejec se zavezuje, držati bika do starosti tri in pol leta za splošno plemensko uporabo, nakar preide isti v popolno last rejca.

III. Tisti posestniki pa, ki sami doma vzredijo odbranega bikca v smislu spodnjega navodila glede sesanja in odstavljanja in ki so pripravljeni žival sami doma rediti do starosti tri in pol leta, naj to takoj po otelenju krave sporoče imenovanemu tajništvu v Radovljici. Za te posestnike veljajo enaki pogoji, kakor za prevzemnike tujih bikcev, a na ta način, da se bikca, ko je star tri mesece, po zistopnikih živinorejskih odborov ceni z do 50 odstotki poviška nad tržno mesarsko ceno in dobi lastnik polovico cenjene vsote kot podporo. Glede naknadnega izplačila do 10 in 20 odstotkov od cenilne vsote velja enako, kot pri drugih prevzemnikih, enako tudi vse druge določbe.

*

Živinorejci, odprite oči! Izkoristite lepo priliko, ker s tem obenem bistveno pripomorete k zboljšanju domače govedoreje.

NAVODILO

za vzrejo tri mesece starih bikcev gorenjske pasme za plemenske postaje okrajnih živinorejskih odborov sodnih okrajev Radovljica in Kranjska gora.

I. Bikec mora neprikrajšano, v polni meri sesati najmanj celih sedem tednov, a odstavljanje od mleka se vrši popolnoma polagoma, in sicer od začetka osmega tedna do konca dvanajstega tedna starosti.

Teletu pa se začne pokladati drobno in fino seno v prav malih količinah že v četrtem tednu in sicer zato, da se tele pravočasno privadi sena, predno ga začnemo odstavljati.

II. Kakor hitro se tele ob koncu 7. tedna odstavi od popolnega sesanja, se začne napajanje teleta z mlekom (in sicer še toplim mlekom takoj po molži). To napajanje se izvršuje lahko s steklenico, ampak pravilno tako, da ne zaide kaj tekočine v sapnik, — ali pa z napajalnikom, — ali (kar je še najbolj praktično) se napaja teleta iz male posode (škafiča) s pomočjo prsta kot seska.

V osmem tednu starosti mora dobiti bikec z napajanjem še najmanj 5 do 6 litrov mleka na dan. Nato dobiva do konca 12. tedna stopoma vsak teden po 1 liter mleka manj; n. pr.: v 9. tednu ga dobi že samo 4—5 litrov, v 10. tednu le 3—4 litre, v 11. tednu 2—3 litre in skozi cel dvanajsti teden še 1—2 litra mleka na dan. Koncem 12. tedna se neha z napajanjem mleka.

III. Od začetka osmega tedna dalje se poklada teletu poleg najboljšega sena, katerega se je žival že privadila, še suh ovsen zdrob, a le ob pomanjkanju ovsa se poklada na mestu istega pšenične otrobi. Najboljše pa, da dobi tele polovico ovsa in polovico otrobi skupaj zmešano, ker mu gre ta mešanica bolj v slast, in tudi bolj zaleže kot sam oves ali same otrobi. Slame ne sme dobivati tele absolutno nič. Seno bo najbolj zaleglo, ako se ga poklada celega, nerezanega, ker ga žival tako bolje izgrize in oslini, vsled tega tudi bolje prebavi in izkoristi. Le ako tele (kar se pa redko dogaja) nikakor ne mara žreti samega ovsa oziroma otrobov, naj se seno zreže in zmeša v to rezanico ovsov zdrob oziroma mešanico ovsa z otrobi. A močiti te rezanice se ne sme.

Množino suhe klaje (ovsov zdrob, otrobi, seno) se od osmega do 12. tedna polagoma povečuje, kakor se napajanje mleka zmanjšuje: n. pr.: Začne se z 1½ do 2 litra ovsa na dan ter pride v 12. tednu na 3—4 litre dnevno.

Na opisani način se v okviru gospodarskih razmer našega živinorejca stori in doseže vsaj nekaj za pravilno vzrejo naraščaja plemenjakov. Teleta ob končanem odstavljenju ne izgubijo mnogo na živi teži ter se pozneje čvrsto razvijajo.

V 13. tednu prevzame takega bikca okrajni živinorejski odbor, ako žival v glavnih ozirih odgovarja; in ista mora odgovarjati, ako se je lastnik natanko držal zadevnega navodila, katero bo tvorilo bistvo dogovora z lastnikom.

Tajništvo okrajnih živinorejskih odborov, Okrajni ekonom, Radovljica.

* * *

Tržne cene v Ljubljani, dne 2. januarja 1925 (v dinarjih). Kg govedine 18—27, teletine 25—30, svinjine 25—32.50, trebušne slanine 27.50, slanine ribe in sala 35, slanine mešanee 30, slanine na debelo 32.50, masti 35—37.50, šunke 41.50, prekajenega mesa 35—36, prekajenih parkljev 10.50, prekajene glave 19, jezika 41.50, koštrunovega 18—19, jagnjetine 25, kozličevine 28, konjskega mesa 10—12, hrenovk 42, svežih kranjskih klobas 40, pol prekajenih 43, suhih kranjskih klobas 50. Piščanec, kos večji 20—30, kokoš 40—50, petelin 40—45, nepitana gos 70—80, domač zajec 10—25, divji zajec 70—80, 1 kg srne 30—40, 1 kg šlajna 40, ščuke 40, klina 22.50, pečenke 22.50. Liter mleka 3—3.75. 1 kg surovega masla 50, čajnega 60—70, bohinjskega sira 56, sirčka 10. Eno jajce 2—2.25. 1 kg jabolk 3—7, hrušk 6—12, orehov 10, luščenih orehov 38, suhih češpelj 15, suhih hrušk 7. Liter petroleja 6.50. 1 kg moke št. 0 7, za kuho 6.50, bele krušne moke 6, črne 5, kaše 6, ješprenja 7, otrobov 3, koruzne moke 4.50, koruznega zdroba 5, pšeničnega zdroba 7.50, ajdove moke 7 do 8. — 100 kg pšenice 490, rži 395, ječmena 405, ovsa 370, prosa 315, nove sušene koruze 300, ajde 315, fižola ribničana 350, prepeličarja 500, graha 400, leče 600, sladkega sena 100, pol sladkega 80, kislega 75, slame 75. Kubični meter trdih drv 160 do 220, mehkih 120 do 150. 1 kg endivije, motovilca ali radiča 15, poznega zelja 2 do 3, rdečega 8, kislega 2.50, ohrovta 4, karfijola 10 do 15, kolerab 5 do 6, špinače 12 do 15, čebule 2.50 do 3, česna 13 do 15, krompirja 1.50 do 1.75, repe 1 do 1.25, kisle repe 2.

Naročajte in razširjajte Kmetijski list!

Za pomladansko posetev lanu imamo na razpolago Ia RUSKO LANENO SEME, katero oddajamo pod lastno ceno.
Mehanična vrvarna, terlnica lanu in konoplje ter predilnica ANTON ŠINKOVEC d. d., Grosuplje pri Ljubljani.

Priporočame tvrdko
Josip Petelinc, Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljanici.)
NAJCENEJŠI NAKUP
nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in rjavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Natakarici
srednje starosti z dobro preteklostjo se odda gostilna na račun proti kavciji 5000 Din. Natakarice z dežele imajo prednost! Nastop z 1. februarjem 1925. Josip Šribar, gostilničar, Gaberje pri Celju.

»SALONIT«
se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah.
AZBESTNI ŠKRILJEVAC SALONIT VARSTVENA ZNAMKA
Dolgoletno jamstvo jamči za izborno kakovost.
»SALONIT«
je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši materijal sedanjosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošlja brezplačno: »Split« d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Posluje po celi Jugoslaviji
Ustanov. l. 1913. — Del. glavnica znaša 3,000.000 Din v zlatu.
»JUGOSLAVIJA«
splošna zavarovalna družba.
Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani
sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenska zavarovanja, 3. nezgodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanje proti škodam vsled tatinskega vloma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanje proti škodam vsled razbitja stekla. — Največji in delujoči zavod. Družba je prevzela od „Ceniške vzajemne zavarovalnice" in od zavarovalnih družb „Fenika" (požarni oddelek) in „Franke-Riesgrolse" vsa njihov kupčijski obstoj v naši državi. — Najnižje tarife. Takojšnja plačila škod. — Glasom naredbe ministrstva za vojno in mornarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe „JUGOSLAVIJE" ženijevne kavcije za častnike.
Pisarna: Dunajska cesta 15. Telefon 571.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji
„VRT", Džamonja in drugovi, družba z omej. zav., Maribor.
Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na amerikanskih podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme selenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in rasno okrasno grmovje in drevje imamo celo leto. Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Najcenejše strešno kritje!
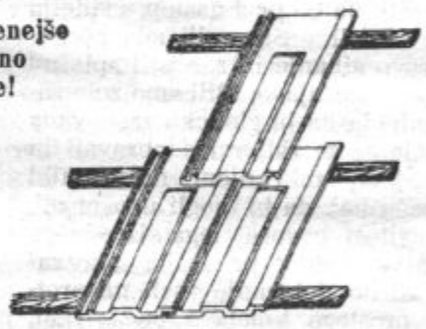
Združene opekarne d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.
preje
VIDIC - KNEZ
TOVARNE NA VIČU IN BRDU
nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z ene ali dvema zarezama kakor tudi bobrovcev (biber) in zidne opeke. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z o. z.
V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH
MESTNI TRG St. 6 V LJUBLJANI MESTNI TRG St. 6
obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po
8%
Vezane in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.
Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.
Posoja daje proti popolni varnosti na vknjižbe proti poročtvu in proti zastavi.

PORTLAND-cement
iz »Splita«
najboljše kakovosti in po najnižji ceni
v zalogi pri
„EKONOM"
Kolodvorska ulica štev. 7.
Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

TISKARNA „MERKUR"
Trg.-ind. d. d. LJUBLJANA Telefon St. 562
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13
Tiska časopise, knjige, posetnice, brošure, letake, cenike, pravila itd. itd.
Lastna knjigoveznica

Edino najboljši šivalni stroji so le
JOSIP PETELINC-a
Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)
znamke Gritzner in Adler za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo. Pouk v vezenju in krpanju nogavic brezplačen.
Večletna garancija. Delavnica na razpolago

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Delniška glavnica: Din 50,000.000·—
Rezervni zakladi ca. Din 10,000.000·—
Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta
PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst
AGENCIJA: Logatec
Brzojavni naslov: BANKA LJUBLJANA
Telefon št. 261, 413, 302, 503 in 504
SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE

Urednik: Ivan Pucelj.

Natisnila tiskarna »Merkur«, trg.-ind. d. d. v Ljubljani.